

Svetogorska Kraljica

glasilo prijateljev Svete Gore

Leto XXV številka 3 gruden 2020

Kazalo

Božič na Sveti Gori bo vseeno lep	3
Svetogorski božič	4
Odrešenje	4
Razmišljanje ob božiču	8
Utrinki ob razstavah jaslic na Sveti Gori 2002 do 2019	9
Drobci iz nagovora na predvečer vnebovzjetja	13
Vrnite se k sodbi (Dan 13,49).....	15
Duhovne vaje na Sveti Gori	18
Duhovni vikend za gluhoslepe.....	20
Oktobrsko srečanje sodelavcev na Sveti Gori.....	22
Slavko Vuga – trideset let redar na Sveti Gori	23
Krožišče na Prevalu	24
Sveta Gora – kraj milosti	26
Blaženi Carlo Acutis – fant, ki je svetu pokazal Sveto Goro	27
Marija mesta Nova Gorica	30
Molitev ob koroni.....	34
Čas korone – čas preizkušnje	35
Zahvalno kolesarsko romanje	39
Sprehod ob dediščini Ljubke Šorli in Franceta Bevka	44
Svetogorska Kraljica 1995 – 2020	48
Grgarci – "Vitezi svetogorske kraljice"	54
K materi.....	58
Zahvale in prošnje	60
Darovi	61
Stara slovenska imena mesecev	62
Božič.....	64

Izdaja:

Frančiškanski samostan Sveta Gora
Sveta Gora 2, 5250 Solkan
telefon: 05/330 40 20
e-pošta: sveta.gora@rkc.si
internet: <http://svetagora.si>
Poslovni račun pri Deželni banki:
SI56 1916 0501 0777 136

Odgovorni urednik:

p. Bogdan Knavs

Uredniški odbor:

p. Mihael S. Vovk,
p. Benedikt Emberšič

Jezikovni pregled:

Katarina Vuga

Fotografije:

Benjamin Černe, Katarina Vuga,
Metod Zavadlav in Alenka Pavšič Zavadlav,
Dominik Bizjak - Dinko in Milenka Plesničar,
Jure Batagelj
s. Lucija, internet
Lorenzo Compalongo (naslovnica)

Oblikovanje in tisk:

Tiskarna Silveco d.o.o., Ljubljana
Izhaja s cerkvenim dovoljenjem
v 3.500 izvodih.

ISSN 1581 - 7342

Svete maše:

ob nedeljah:
ob 8.00, 10.00, 11.30 in 16.00 uri;
ob praznikih:
ob 8.00, 10.00 in 17.00 uri;

Ob delovnikih:

ob 7.00 uri v kapeli prikazanja
ob 17.00 uri v kapeli prikazanja
od 1. maja do 2. novembra v baziliki

Rožni venec, litanije ter večernice
vsak dan razen nedelje in praznikov ob 17.45

Vsak prvi petek v mesecu je v kapeli prikazanja
češčenje Najsvetejšega od 17.30 do sobote, ko se
zaključijo z jutranjo sv. mašo od 7.00 uri.

Vsako prvo nedeljo v mesecu je ob 15.00 uri
molitev za duhovno in moralno prenavo
slovenskega naroda.

Vsako tretjo nedeljo v mesecu je ob 15.00 uri
molitev za nove duhovne in redovne poklice.

Spovedovanje:

ob nedeljah od 7.45 do 12.00 in od 15.00 do 17.00
Izven tega časa pozvonite ob vходу v samostan.

Marijanski muzej je odprt ob nedeljah
od 9.00 do 18.00 ure;
od 1. novembra do 1. aprila je muzej zaprt

Mladinski center TAU:

tau.svetagora@gmail.com
<http://planota.si>

Božič na Sveti Gori bo vseeno lep

Ponovna epidemija in veliko število novih okužb je frančiškansko skupnost na Sveti Gori močno prizadela, podobno kot vso Evropo in ves svet. Prepoved svetih maš z verniki nas močno zaznamuje, kajti naše poslanstvo je ravno živeti, moliti in delati z ljudmi.

Frančiškovi bratje smo v duhu povezani z vsemi vami kadarkoli mašujemo, pa čeprav smo sami v cerkvi. Tako mislimo na vas, dragi bralci Svetogorske Kraljice, in na vse ljudi dobre volje. Sveta maša je dogodek skupnosti in tudi če je duhovnik fizično še tako sam, je v duhu globoko povezan z vsemi ljudmi.

Danes se sprašujemo, kako bi se lahko v tem času krize veselili prihajajočega božiča in novega leta. Vsekakor ne bo tistih živahnih silvestrovanj, ki smo jih bili vajeni. Tudi ne bo mogoče, da bi se širša družina zbrala in zapela pri

jaslicah. Toda zagotovo bo priložnost, da si bomo tisti, ki bomo skupaj doma, privoščili lepo besedo, si povedali, da se imamo radi in smo hvaležni Bogu za vse, kar nam je podaril.

Božič vedno znova doživljamo kot posebno razodetje božje ljubezni v vsakem človeku. Bog se je sklonil k nam in nam povedal, naj nas ne bo strah. Tudi v prvi svetovni vojni so vojaki na božični dan izstopili iz rovov, si izmenjali košček hrane ter celo zaigrali nogomet. Nekaj takega si želimo za vsakogar v letu 2021; da bi šli onkraj sebe in gledali v drugem brata in sestro, ki prav tako nosita v sebi hrepenenje po dobrem in lepem.

Naj se vam, dragi prijatelji, ob zaključku leta 2020 še posebej zahvalim, da ste nas imeli v mislih: Kadar ste molili, da ste radi obiskali Marijino baziliko in da ste nas v teh težkih časih večkrat poklicali in se zanimali, kako je z nami. Hvala za vaše velikodušne darove v obliki sadov zemlje in tudi v finančnih oblikah. V imenu naše samostanske skupnosti en velik boglonaj vsakemu posebej in vsem skupaj. Naj nam Kraljica Svetogorska izprosi, da se bomo v letu 2021 lahko tudi večkrat osebno srečali in jo skupaj pozdravili.

pater Bogdan Knavs

Svetogorski božič

Je Mati Božja nam Jezuščka dala,
Sveti Gori je z Njim obstala;
v naročju prečistem v oltarju leži,
Devici Mariji na smeh se drži.

Marija Ga gleda, tako govori:
»Glej ljudstvo primorsko, kako Te časti;
že štiri stoletja pred Tabo kleči,
podobno pastirčkom nekdanjih je dni!«

Potem Mu Marija prisrčno veli,
naj vernemu ljudstvu svoj mir podeli.
Je Mati Marija nam Jezuščka dala –
Bogu naj za to bo vsa čast in zahvala.

Vir: SK 1938

Odrešenje se bliža

Čas se je bližal svoji dopolnitvi. In zgodilo se je, da si je rimski cesar, ki mu je bil v ponižanju podjarmljen skoro ves svet, v svojem napuhu izmislil, da bi se prešteli oni, ki jih je imenoval svoje podložnike. In ker je tudi Izraelov tilnik tlačila noga cesarjeva, je Herod, malopridni podkralj v Galileji, takoj strogo odredil, kar mu je ukazal v Rimu njegov ničvredni gospod. Izdal je ukaz, naj se dajo vsi popisati, vsakdo v kraju svojega rodu, in ondi prisežejo cesarju izsiljeno zvestobo. Tako je bil tudi Jožef primoran, da se v zimi napoti v mesto Betlehem, od koder je izhajal kot potomec Davidov. In vse to se je zgodilo, da se izpolni beseda prerokova, ki je bil rekel, da iz Betlehema vzide zvezda odrešenja, On, ki bo pasel izraelsko

ljudstvo. In beseda se je izpolnila: ker Marija se je, dasi se je bližal čas poroda, odpravila z Jožefom na pot. Na oslu sedeč je jezdila v borni obleki in potrpežljivo prenašala utrujenost. Jožef pa je stopal peš tik nje in vodil živinče. Potovala sta po planjavi izraelski preko judejskih gor proti Betaliji in Sihemu in planjavi refaimski. Povsod sta si kratko odpočila, bodisi pod drevesom bodisi v votlini, ob čistem vrelcu vode, ali v tihih vasi, kamor sta dospela na večer. In četrty dan, ko je noč že celo do zemlje spustila koprene svojih temin, se je pred njima dvignil Betlehem v svoji belini, na pobočju ležeč v krasni, dreves polni dolini, v ozadju pa so kipela visoka pogorja in osameli stožec – velikan je moled k zvezdam kakor prst, kažoč, kje

je cilj vsega potovanja. Čim bliže mesta sta spela Marija in Jožef, njen mož, tem več je vrvelo ljudstva, peš in jahaje. In kamorkoli se je obrnil Jožef, da bi našel prenočišče za Marijo in dete v njenem svetem telesu, povsod mu je zadonel isti odgovor: »Za vaju tu ni prostora!«

Dočim se je v Rimu cesar v svojem napuhu valjal v sobanah, prenapolnjenih z mrzkim zlatom, in je Herod, kralj – suženj, svojo gnusno gnilobo kril s smešnim škrlatom, je Jožef zaman iskal prenočišča, kamor bi bodoča Mati Božja, mati Odrešenikova, položila utrujeno glavo. Šla sta od hiše do hiše: za Sina človekovega, ki je imel priti na svet, za edinega Sina Božjega ni bilo prostora! Svet, ki ga je prišel odrešit, mu je zapiral duri, ga ni poznal, kakor ga je pozneje trdovratno zatajil.

Ko torej Jožef ni našel prostora pri ljudeh, je šel iz nevljudnega mesta v temno noč, da zaprosi kamen, česar ni našel pri ljudeh. Saj je bilo v skalnih stenah in na pobočjih toliko votlin. Skale, morebiti, ne zapro svojega krila, kakor ljudje duri toplih stanovanj. Tako sta torej šla in živinče je zopet potrpežljivo stopalo po temi. In Marija je bila vedrega duha, dasi je od gora pihal hladen veter.

Zdaj obstojita: pred njima zeva votlina. Toda mraz brije iz nje in vsa temna je in globoka ter molčeča kakor grob. Jožef je poznal to votlino; imenovali so jo votlina Abrahamove dojilje. Prastara pripovedka je pripovedovala o kralju, ki je vladal v deželi Ur, kjer je živel Tare, oče Abrahamov. Ta kralj, tako je pravila pripovedka, je v sanjah opozorjen, stregel po življenju detetu, ki se je imelo

poroditi Taretu. Zato je Taretova žena zbežala iz dežele Ur in prišla k tej votlini in tu porodila Abrahama. In njena sužnja Mahara, verno ji vdana in v Boga verujoča tudi v deželi malikovalstva, je dojila dete in se z malim Abrahamom ni prej vrnila v Ur, dokler ni minila vsa nevarnost. Ko pa se je pozneje onega kralja zopet polastila nezaupljivost in je Abrahamovi glavi zopet grozila nevarnost, je skrila Mahara dete v gube svojega plašča in vnovič zbežala ter živela v oni votlini in tam v samoti zvesto čakala, dokler ji ni prispela vest, da je kralj umrl... Tako je bila ta votlina že od časov Abrahamovih posvečen kraj, zlasti materam. V nejasni slutnji so častili v Mahari predpodobo matere Odrešenikove, ki, Bogu zvesta v ponižnosti in bežeča iz sveta grehov v votlino svoje lastne svetosti, doji ondi Mesija z mlekom ljubezni. In častito jim je bilo ime Maharino, ker je v detinstvu ščitila prednika obljubljenega Mesija. Ta nežnost mater je skozi stoletja kakor skrit vrelec sladkih voda rastla v ljudstvu više in više in iz temnega izročila se je v dolgem poteku dob čedalje jasnila, dokler se ni zdaj v resnici zasvetila kakor sonce in razodela v najčistejšem utelešenju, v Mariji.

In Marija je stala zdaj na pragu te votline, nad katero je šelestela starodavna terebinta, ki so o njej pravili, da jo je zasadil nekoč sam Abraham. Zato je bila tako sveta pastirjem in popotnikom in radi so se pomudili v njeni senci in opravljali ondi svoje molitve. In nedaleč od drevesa je izviral studenec in reklo se je, da je njegova voda zdravilna.

Že je hotel Jožef vstopiti v votlino, da poišče zatočišča, toda Marija mu tiho

reče: »Nekaj mi šepeče v srcu, da pojdiva dalje, da je pripravljeno drugo mesto.«

Šla sta torej dalje in kmalu našla manjšo votlino. Nad vhodom je bila slamnata streha in toplo je dihala iz nje v hladno noč. Kupček žerjavice jima je kakor pozdravljajoč smehljal svetil naproti. Morebiti so pastirji pred nedavnim zanetili ogenj, ker so ob dežju in hladnem vremenu često vodili tja svoje črede in se je zato ta votlina imenovala Jasli. In res so bile tam jasli in v njih slama in vol je stal tam mirno in s svojim krotkim očesom otožno gledal na Marijo, ki je pristopila ter ga pobožala. In Jožef je povedel tudi svojega osla k jaslim, nato pa razgrnil na tla majhno preprogo, položil nanjo vzglavnik in tako pripravil ležišče za Marijo. Potem je naložil na ogenj suhljadi, obesil svoj plašč kot zastor, da veter ne bi pihal na Marijo, sam pa se utrujen ulegel na prag votline. Med oblaki so tiho žarele zvezde in vsa zemlja se je umirjena pogreznila v sen... Pokoj je rosil z zvezd... Vse je dremalo, le Marija, ogrnjena v tenki plašč, je bedela. Ona edina izmed smrtnikov je vedela, da je že prišla velika ura, zaželenena s celim morjem solz in viharjem vzdihov, izprošena z burjo molitev, ona velika ura, ki jo je v usmiljenju obljubil Gospod!«

Betlehensko Dete

Marija je bdela z vso neizmerno globočino svoje presvete duše in vso to dušo kakor morje svetlobe izlivala pred Stvarnika v tako vzvišeni molitvi in hvali, da tega človeška beseda v svoji pomanjkljivosti niti v senci ne more izreči... Polnoč je stala v temni tajni na

nebu in se klonila nad zemljo... Tedaj se je v hipu vsa votlina napolnila s prasketlobo, pred soncem ustvarjeno, in Devica je kakor zvezda plavala nad zemljo... Njeno belo oblačilo, poniklo v svetlobo, ji je plulo lahno krog lilijinega telesa kakor poletni oblak, od lune prežarjen. In skalnate stene votline in strop so čudežno izgubili vso telesnost v navalu duhovnosti, ki je v tem velikem trenutku preplavila ves svet.

Marija je povzdignila oči k nebu in zagledala globino nebes, kjer se je kakor morski val nepojmljivo belih žarkov lesketala nepreštevna množica čistih duhov, božje vzvišenih, ki so Boga molili ter njej klicali: »Zdrava! Zdrava!...« In njene oči so se, oslepljene od blišča, sklonile nazaj k zemlji in sama je priplula zopet na zemljo, lahno kakor lilija, ki jo veter nežno položi v travo... In glej, pri nogah ji leži njen novorojenec! Učlovečeni Bog in sin njenega telesa. Kakor luna tiho vzide iz vrat večera,

tako je izšel Sin človekov iz njene lilijske čistosti. In Dete je zajokalo! Tako je Bog vzel nase bedo človeštva. Tu je postala Marija zemeljska mati, ki se ji srce stiska ob joku deteta. In sklonila se je k sadu svojega deviškega telesa ter ga dvignila kvišku, kakor naj se človek dvigne iz prahu k Bogu. Povila ga je v bore plenice in položila v jasli, da bi ga grel topli dih vola in osla. In zopet se je sklonila nad svojim detetom ter ga vzela in rahlo pritisnila na srce in ga dojila, ogrnjena v plašč, valujoč ji od glave do nog. Ta tenki plašč, padajoč ji od temena k zemlji, zagrinjajoč njo in Dete, je bil pregraja med svetom in njo... Pod njegovimi gubami je bila sama v sveti tajni s svojim Bogom, vse naokrog pa veselje... Pod plaščem Marija in njen Sin – zunaj ljudje, svet in angeli... To je bilo mesto, oddeljeno ji od vekomaj... Tedaj se Jožef prebudi in vidi jasni sij za zaveso; približa se in zagleda Marijo z Detetom, kako oba plamenita v slavi. Neizmerno spoštovanje ga prešine, srce mu v radosti zavriska in z mogočnim glasom hvali Boga v višavah. Toda iz velikega spoštovanja noče pristopiti bliže, dokler mu Marija ne pomigne s sladkim smehljajem in mu položi Sveto Dete v roke... in Jožef poklekne in v blaženosti zaihti...

Zunaj v temini pa je ležal svet ljudi in ni slutil, da je njegova svetloba že vzšla! Le nema priroda je iz globočine drhtela. Na livadah so čudežno vzkliete cvetke, skoz noč je lilo nikdar slišano sladko ptičje petje in iz skal so vrele zvezdno jasne vode. Zemlja je v svojem prečudovitem osrčju zadrhtela od radosti, da je pridobil odrešenje človek, ki je bil ustvarjen iz njene surove prsti. In tema se je zatresla v svojem veselju tako, da se je v Rimu v glavnem templju veliki malik lažnega boga prevrnil s

podstavka na tla ter se razbil na kosce...

Nad votlino Maharino se je prikazal velik, svetel oblačni steber in svetil v tiho dolino, kjer so spali pastirji pri svojih čredah. Svetloba je iz oblaka zasijala tako močno, da so se možje prebudili in si začuden meli oči ter drug drugega spraševali, kaj bi to bilo. Tedaj se jim je zazdelo, da po nebu leti svetel meteor. Toda kmalu so videli, da je to velik angel. Njegove belo blesteče perutnice so ga nesle z nebeških višav k njim; kakor velikanski orel jim je stal nad glavami in zaklical z močnim glasom:

»Ne bojte se, ker prinašam vam veselo novico! Danes se je rodil obljubljeni vam Odrešenik! Najdete ga v votlini, kamor vodite svoje črede, kadar vas prežene s paše zimski dež... Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so svete volje...«

In angel je izginil. Pastirji pa so se veselili, ta preprosta, Bogu pristopna srca, in govorili: »Stopimo gor v Betlehem, da naše oči vidijo, kar nam je sporočil angel!«

In šli so in našli Marijo in Jožefa in zagledali speče Dete v jaslih. V hipu so njih preprosta srca spoznala to, kar tako težko sprejme svetna modrost. Pokleknili so ter hvalili Boga in solznih oči od občutene nežnosti komaj dihajoč zrlji Dete. Marija pa, ginjena do dna duše, jih je blagoslavljalala s svojim milim pogledom in si zapisala oni blaženi trenutek v globočino svojega materinskega sveta.

Petra Zavrtanik, izbor

Vir: Vrt Marijin, nadaljevanje, iz *Svetogorske Kraljice* 1938, št. 9, Gorica

Razmišljanje ob božiču

Pogled v božjega otroka nas vedno znova sprašuje, koliko smo še ljudje: Ljudje s toplim srcem in solidarnimi rokami, ki znajo objemati; ljudje z očmi, ki se znajo čuditi in odkrivati čudeže življenja; ljudje, ki še znajo sanjati in z drugim lepo ravnati.

Božji otrok v jaslicah nam pokaže nežno božjo ljubezen. Ta ljubezen ne prihaja z močjo. Nobenemu otroku in tudi Bogu otroku ne smemo govoriti z glasnimi besedami, ampak samo nežno in tiho. Nežnost pomeni bližino do Boga in do človeka. Ko smo nežni, se odlučimo iz svojega oklepa. S tem postanemo ranljivi. Nežnost je dimenzija življenja, ki gre v globino in pod kožo. Samo z blagoslovom nežnosti je v odnosih mehko, ki je pogoj, da se lahko resnično srečamo, začutimo in povežemo. Nežnost vodi človeka v čisto podarjenost. Nežnost je izraz tiste ljubezni, ki se je osvobodila sebičnosti. Nežnost je svetega Frančiška privedla do tega, da je pred Bogom, človekom in stvarstvom drhtel v neizmernem občudovanju in v strahu,

da ne bi nobenega od teh prizadel in tako izgubil njihovo bližino.

V jaslicah leži Božji otrok. V Jezusu je Bog pokazal svoj obraz. Božič je praznik Božjega prikazanja. Nekdaj so si ljudje samo v domišljiji in podobah predstavljali Boga. Toda na božič se je prikazal. Zapustil je veličastje nebes in prišel k nam. Bog ni več predmet iskanj. Bog je postal Resnica v telesu, postal je naš domačin.

V njem vidimo Boga, ki pomnožuje kruh, ki odpira svoje roke na široko, da lahko objame izgubljenega Sina. V njem vidimo Boga, ki poklekne in prijateljem umije noge. Bog se do Jezusovega prihoda na tak način ni razkril.

Ko se Bogu približamo v jaslicah, preko del ljubezni, molitve, obhajila, Božje besede, ga najdemo tam, kako nas čaka - tako zelo nas ljubi!

Bog nas ljubi z najlepšo ljubeznijo in najlepša je ljubezen otrok. Za božič se Božja ljubezen na poseben način dotika naših duš. V našem srcu je kot potok, ki ne miruje, ampak se želi darovati, je kot nežna melodija, ki je drugačna od vsega drugega, ker je tako ponižna in preprosta. Je resnična in neizumetničena. Topla, bolj kot karkoli človeškega. Greje od znotraj. Čista je bolj kot gorski izvir, ker je ona sama izvir čistosti.

Božja ljubezen nas v Jezusu vedno odpira za upanje, za obzorje upanja, za končno obzorje našega romanja.

Božič je zato, da nas prebudi v globinah

naše duše in srca, da se dotakne src, ki so morda pozabila ali zdvomila, da so ljubljena in da so sposobna ljubiti.

Božja ljubezen nas vabi, naj ljubimo tudi mi. Ljubiti Jezusa pomeni ponuditi mu svoje srce, da bo On še naprej lahko prebival med ljudmi, pomeni ponuditi mu svoje dlani, da lahko poboža majhne in uboge, ponuditi mu svoje noge, da gre lahko naproti svojim bratom in sestram, svoje roke, za podporo tistega, ki je slaboten, svoj razum za razmišljanje ter načrtovanje v luči evangelija.

Božja ljubezen nas vabi k zavedanju, naj ljubimo brez obsojanja, brez razpravljanja, brez velikih besed. Zvesto, nežno, usmiljeno. Da v vsakem človeku gledamo Božjo podobo. Vabi nas, da ljubimo do bolečine.

Bog je zaljubljen v nas. Tega ne more pojasniti noben teolog. Samo jočemo

lahko od veselja. In verujemo. Božič pomeni narediti prostor za Boga, ki nas ljubi, ki je v nas zaljubljen in ki se želi veseliti z nami.

Ljubezen je Božji cvet in mi smo njegovo seme. Božič nas vabi, da zasejemo seme božje ljubezni v ta svet, da bo imel barve: Kakor dajejo barve lepoto cvetu, tako daje ljubezen barvo življenju!

Trajna je le sreča ljubezni. Pot ljubezni pa je preprosta: Ljubi Boga in ljubi bližnjega, svojega brata, tistega, ki je ob tebi, tistega, ki potrebuje ljubezen.

Pomagaj nam ljubiti, Gospod, da bomo sebe ljubili vedno manj, da bomo tako vedno bolj ljubili druge, da okoli nas nihče ne bo trpel ali umiral, ker smo ukradli ljubezen, ki jim je potrebna, da živijo!

p. Marjan Čuden

Utrinki ob razstavah jaslic na Sveti Gori 2002 do 2019

Končuje se leto, ko nam je covid-19 ukradel tradicionalno razstavo jaslic na Sveti Gori. V božičnem času smo celih 18 let v Frančiškovi dvorani občudovali mojstrovine, ki so jih razstavljali veliki in mali mojstri: od akademikov do nadarjenih posameznikov, od šolarjev do otrok iz vrtcev, od skupin, ki se zbirajo v različnih društvih in vseh tistih, ki so se potrudili in prinesli svoje izdelke na Sveto Goro.

Prva razstava jaslic je bila odprta 15. decembra 2002. Organiziralo jo je Rezbarsko, intarzijsko in restavratorsko društvo iz Solkana, ki je izdelalo tudi potrebno opremo za razstavo. Sodelovalo je 43 razstavljavcev iz Slovenije in Italije. Izdelki so bili iz različnega materiala: lesa, gline, stekla, mavca..., različnih velikosti... Razstavo si je ogledalo okrog 20.000 obiskovalcev.

Neva Šušmelj, iz lubja dreves

Potemso sevrstilerazstavev organizaciji Frančiškanskega samostana Sveta Gora in Krajevne skupnosti Solkan, nazadnje se je pridružila še Krajevna skupnost Pevma-Štmaver-Oslavje.

Drobci besed iz nagovorov ob odprtju jaslic

Iz čebeljega voska

Jaslice nam sporočajo, da nas Bog ljubi. Kristus je postal otrok, da bi mi postali Božji otroci, On se je ponižal, da bi človeka povišal, On je postal majhen, da bi človek postal velik.

Metod Pirih, koprski škof

Razstava jaslic pri Milostni Kraljici na Sveti Gori nam v sedanji globalizaciji sveta posreduje sporočilo prijateljstva in miru. Ob mojstrovinah umetnosti nam razstava pokaže globine verskih pričevanj in razsežnost duhovnosti vseh ustvarjalcev, nas pa vabi k uresničevanju želje, da bi bilo Dete rojeno tudi v nas in med nami.

Jaslice imajo neizmerno moč, da nagovorijo verujoče, v njih prebudijo hrepenenje in so največji pripomoček za vrnitev ljudi k odpuščanju in sreči.

p. dr. Leopold Grčar

Herko Saksida, iz gline

V osrčju Frančiškove osebne teologije je skrivnost učlovečenja. Boga ni strah biti človek, upa si kazati nebogljenost Sina v nemoči novorojenega deteta. Odslej bo Božja bližina, Njegova tolažba, milina in usmiljenje vsak božič med nami. Zvestoba Frančiškovemu izročilu je tudi zvestoba

evangeliju. Jaslice niso le frančiškanska posebnost, so zunanje znamenje vse krščanske kulture.

p. Bogdan Knavs

Jaslice so povezane z našo družino. Naj bo danes še tako moderno razvrednotenje družine, bo družina ostala v svoji simboliki taka, kot je Sveta družina: zatočišče in varen pristan otrokom, oba starša pa nujna za ravnovesje v čustvenem razvoju otroka.

Darinka Kozinc

Čas naših babic in dedkov je bil materialno skromnejši, a duhovno bolj prijazen za vstop Boga v naša srca in domove. Še en dokaz, da svet potrošništva vodi v lažno blagostanje in pušča za seboj puščavo strtih upov, v kateri z žalostjo prepoznavamo obraze naše mladine.

Lovrenc Peršolja

Marijan Vodnik, iz enega kosa hruškovega lesa

Začel sem tako rekoč iz nič, a z veliko ljubezni. Iz kosa lesa je nastal preprost miniaturni hlevček, kjer je bilo vse samo duhovno, veliko topline in sreče in nič

materialnega. Tako si predstavljam tudi danes družinsko praznovanje božiča.

Marijan Vodnik

Otilija Podgornik, iz drevesne skorje

Vse leto sem z mislimi pri jaslicah. Tuh-tam, kaj je potrebno še popraviti, dodati, spremeniti, da bodo jaslice spregovorile ljudem o skrivnostnem rojstvu Božjega Sina, je povedala ena od razstavljavk.

Iz zapisov v Svetogorski Kraljici

*Ko se poglobim v figurice in njihovo sporočilnost, potonem v brezčasnost bivanja. Pridružim se pastirjem na betlehemske planjavah in po njihovem zgledu se tudi sama podam na pot s polnim naročjem. Z obema rokama zajamem vso svojo duhovno bedo, da jo izročim Gospodu. On, ki odstrani kamnito srce in

ga zamenja z mesenim (Ezk 11, 19), lahko tudi praznino v srcu zapolni z bogastvom Duhà.

Marjan Polanc, kamen

*Ob Marijinem brezpogojnem zaupanju nadangelu Gabrijelu vedno znova obnemim z neskončno hvaležnostjo. S takim dojetjem razstave odpade vprašanje, katere jaslice - upodobitev božičnega čudeža Jezusovega rojstva - so najlepše. Najlepše so vedno tiste, skozi katere ustvarjalec razgali svojo dušo in vero v nedoumljivo skrivnost.

*V Betlehem so romali pastirci, nagovorjeni od angelov, na Sveto Goro pa na ogled jaslic prispe na tisoče obiskovalcev, od blizu in daleč, iz domovine in tujine... Ko se romar ob jaslicah poglobi v nepojmljivo skrivnost rojstva Boga-Človeka, odpotuje v duhu na Betlehemske poljane.

Petra Zavrtanik, neumorna, globoko razmišljujoča zapisovalka

»Ljudstvo, ki je hodilo v temi, je zagledalo veliko luč, nad prebivalci v deželi smrtne

sence je zasvetila luč... kajti Dete nam je rojeno, Sin nam je dan..., imenuje se: Čudoviti svetovalec, Močni Bog, Večni Oče, Knez miru.« (Iz 9, 1,5)

Slavko Pipan, oreh

Obiskovalci jaslic, ki jih je vedno neskončno število, so v knjigo vtisov zapisovali svoja doživetja ob ogledu razstave. Navdušuje jih izjemna domiselnost posameznikov, ki so se klasičnim izdelkom iz lesa, gline, kamna pridružili z raznovrstnim materialom – od stekla, čipk, voska, celo čokolade in suhega sadja, kar je posebno burilo otroško domišljijo. Naj se vaše oko in duša letos zaustavljata ob pogledu na drobce mojstrovine, predstavljenih na dosedanjih razstavah!

Katarina Vuga

Drobci iz nagovora na predvečer vnebovzetja

Največji Marijin praznik nas združuje v molitvi, zahvali in priprošnji, in to prav po Urškinem letu (480 let prikazanja), v izročitvi in posvetitvi našega naroda Devici Mariji Vnebovzeti.

Marija, žena polnosti življenja

Sveta Devica Marija je žena, obdana z dvanajstimi zvezdami. To pomeni, da je Marija izpolnjena žena, ker je sprejela Boga, Njegovo voljo in poslanstvo ter ga izpolnila v veri, zaupanju in ljubezni. To je pot, kako postane naše življenje polno, izpolnjeno. Življenje dobiva polnost še zlasti v TIŠINI, v POSLUŠANJU, ko se ustavimo in ne HITIMO brezglavo in brez pravih načrtov in ciljev... Marija in Božja beseda govorita, da je potrebno ustvariti prostor in čas TIŠINE, kjer se VSEGA NE REČE, kjer VSEGA NI MOGOČE RAZUMETI, RAZLOŽITI, kjer vsega ni mogoče REŠITI in tudi NE UREDITI. In takrat postaja življenje polno!

ga podarja nam v evharistiji in stalnem povabilu, naj poslušamo njenega Sina. Marija je rodovitna, ko išče izgubljene, bolne, trpeče in pomoči potrebne. Marija zapušča nebesa, svojega »Jezuščka«, da bi pripeljala k Očetu in Sinu izgubljene. To je naše veliko upanje in naša možnost rodovitnosti.

Marija je rodovitna v poslušanju Besede: še predno jo nosi v telesu, jo nosi v srcu. Njena resnična zasluga je, da zna poslušati Besedo, postati njena učenka in da naredi iz Besede življenje svojega življenja. Beseda zanjo ni le kratkotrajno navdušenje, iz nje živi od Nazareta (spočetje), Betlehema (rojstvo), javnega življenja in do nerazumljivosti in bolečine Kalvarije. Vedno živi iz nje, ker je Beseda življenje njenega življenja.

Marija, Mati rodovitnosti življenja

Marija posluša Božjo besedo, jo sprejme kot Mati in v njej postane rodovitna: Sina podari svetu in danes

Marija, Mati, ki rojeva svetnike

Sveti Maksimiljan Kolbe, današnji godovnjak, je bil redovnik po Marijinem in Jezusovem Srcu, čigar življenje je bila velika rodovitnost. Vsako stvar je

hotel prenoviti v Jezusu Kristusu po Brezmadežni. Imel je pristno pobožnost do Device Marije, popolno predanost in izročitev Jezusu in Mariji. Ta svetnik je rodoviten v oznanjevanju in širjenju evangelija v svojem času, še zlasti ob koncu svojega življenja: rodoviten je v podarjanju sebe, svojega življenja. Ko je v celici smrti skupaj s kolegi, moli, odpušča biričem, sojetnikom podeljuje odvezo od grehov, krepi vero, utrjuje upanje in ohranja mir v povezanosti z Jezusom Kristusom, ne pritožuje se nad grdobjo in zlom surovežev in ne preklinja. Kakšna duhovna rodovitnost tega Marijinega svetnika!

Marija, Mati - varuhinja življenja, vesti in svobode

Marija je prikazana v vsem siju: sonce, luna, zvezde, bori se proti zlu, boj, s katerim se mora soočiti v najtežjem trenutku rojstva. Gre za FIZIČNI, PSIHOLOŠKI, ČUSTVENI boj v trenutku poroda. Ta boj bijemo danes kristjani in Cerkev v tem svetu. Tako je, ko HOČEMO ŽIVETI in se soočamo z ŽIVLJENJEM, ne v mehkužnosti, ne v kompromisu z

zlom. Kristjani danes nadaljujemo boj za veličino in dostojanstvo človeškega ŽIVLJENJA, za svobodno oblikovanje in življenje po VESTI in za ohranitev svoje SVOBODE. Ne dopuščamo, da se kdorkoli polasti, zajame ali ujame naše življenje, vest in svobodo! Bog je z nami, nas varuje (v Cerkvi) in hrani (z Besedo in evharistijo).

Skupaj z Materjo Marijo na njen največji praznik vnebovzetja, ko je vstopila v polnost nebeškega življenja, njegove slave in lepote, tudi mi POVELIČUJEMO GOSPODA, ki je velik. Marija želi, da je Bog velik v svetu, velik v njenem življenju, da je med nami NAVZOČ. Poveljučujemo ga, ker hoče tudi nas odrešiti v naši celoti (telo, dušo in duha) v poveljani človeškosti.

Prosimo torej Mater Marijo, naj nam z materinsko priprošnjo pomaga, da živimo vsakdanjost v aktivnem upanju, da pridemo nekega dne k Mariji v nebesa z vsemi svetniki, z našimi dragimi rajnimi - v polnost in rodovitnost večnega življenja v raju. AMEN.

p. Pepi Lebreht

Vrnite se k sodbi (Dan 13,49)

Vnebovzetje je največji Marijin praznik za vso Cerkev, hkrati pa je to velik praznik tudi za ves narod in celotno državo. Zato že skoraj tri desetletja kot kristjani na ta dan slavimo Devico Marijo Vnebovzeto, hkrati pa kot državljani molimo za domovino in izročamo ves narod v njeno materinsko varstvo. In ob tem prazniku spregovorimo tudi o vsebinah, ki naj bi nagovarjale čim širši krog vernikov. Naj torej tudi naša današnja beseda nakaže razpoko v skali, zabije vanjo klin resnice in naj bo izraz vere, ki z velikostjo gorčičnega zrna prestavlja gore (Mt 17,20).

Prerok Jeremija, ki velja med vsemi svetimi pisci za največjega rodoljuba, je svojim rojakom v babilonskem izgnanstvu poslal naročilo: 'Zidajte hiše in prebivajte v njih, zasajajte vrtove in uživajte njih sad! Ženite se in rodite sinove in hčere, oženite svoje sinove in omožite svoje hčere, da bodo rodile sinove in hčere, da se boste tam množili in se ne boste manjšali! Skrbite za blaginjo dežele, kamor sem vas izgnal, in molite zanjo h Gospodu, kajti njena blaginja je vaša blaginja!' (Jer 29,5-9).

Prerokovo naročilo se je takrat tudi marsikateremu Judu verjetno zdelo popolnoma zgrešeno in pogubno in prerok Jeremija je zaradi tega pri marsikom veljal za prodano dušo in veleizdajalca: Namesto da bi pozival k uporu in pustošenju, k sovražnosti in napadalnosti, je vabil k delu in molitvi za deželo, v kateri so prebivali proti svoji volji in o kateri pravi psalmist na drugem mestu: 'Hči babilonska, pustošnica, blagor mu, ki ti povrne tvojo storitev, ki si nam jo storila. Blagor mu, ki grabi in treska tvoje otročiče ob skalo!' (Ps 137,8-9). Prerok pa je preudarno in modro ocenil, kaj je v danih razmerah možno in smiselno, in razumno podal svoj nasvet in naročilo. In zgodovina je, kakor je vsem znano, njegovo izbiro in odločitev prepričljivo potrdila.

Kot majhen narod, še manjši od Izraela, smo tudi mi vajeni razmišljati, kako se vklapljati in ohranjati v tesnejših ali ohlapnejših povezavah s soslednjimi in drugimi večjimi, močnejšimi narodi. Braniti svojo samostojnost in ohranjati istovetnost je mogoče na več načinov, prevladujeta pa vendar dva osnovna pristopa: ali z močjo in nasiljem ali s potrpljenjem in pogajanjem. Zgodovina, ki je učiteljica življenja, nam kaže, da se samostojnost in istovetnost naroda običajno ohranjata z uporabo obeh načinov: Tudi vsako nasilje se nazadnje mora končati in se konča s pogajanjem!

Podobno je bilo tudi v naši zgodovini: v veliki drugi svetovni vojni, ki nas je zajela, in v območni krajši vojni, ki je bila potrebna za samostojno državo. V obeh primerih sta bila uporabljena oba načina, od zgodovinarja pa je odvisno, kateri način postavlja v ospredje: Bojevit zgodovinar vidi in ceni bolj moč in nasilje, miroljuben vidi in bolj ceni potrpežljivost in pogajanja. Uravnotežen zgodovinar torej vidi in ceni oboje in priznava vsakemu njegov pristop in njegov delež.

Ker sta torej za samostojnost in istovetnost naroda običajno potrebna in dejavna oba pristopa, ni pravega razloga, da bi predstavniki obeh strani potem drug drugemu lahko miselno odrekli temeljno rodoljubje in pradedne časti in drug drugemu zanikali predano zvestobo in ustrezne zasluge ter drug drugega nazadnje izključevali iz poteka zgodovine in dejanskega dogajanja. 'Roka roko umije,' pravi naš pregovor. In modri

Salomon svetuje: 'Če je tvoj sovražnik lačen, ga nasiti, če je žejen, ga napoji! S tem mu žerjavico zbiraš na glavo in Gospod ti bo povrnill!' (Prg 25,21-22).

Ob bližajoči se 30-letnici pogosto poslušamo poročila o poteku naše osamosvojitve in o odločitvah in potezah, ki jih je sprejemala in vlekla ena ali druga stran: o precej bolj udarni tedanji 'desnici', ki se je kot nasprotnica obstoječega režima morala pogumno spopadati z osvajalsko vojsko, in o precej bolj miroljubni tedanji 'levici', ki se je kot predstavnica obstoječega režima morala previdno pogajati z osvajalsko vlado. Ob tem se sprašujem: Ali tedanja levica res ni naredila nobene poteze, ki bi jo bilo mogoče razložiti in razumeti kot pogajalsko taktiko in pristno rodoljubje za čim manj krvavo osamosvojitve naroda? Ali je res mogoče vztrajati na stališču, da je tedanja levica delala proti svojemu narodu? Mar nista obe gonilni sili imeli enak namen in isti cilj, samo način

delovanja je bil različen: ena stran bolj z upravičeno močjo in nasiljem, druga stran bolj s potrebnim potrpljenjem in pogajanjem!

Podobno pa verjetno smemo reči tudi o odločitvah in potezah, ki jih je ena ali druga stran sprejemala in vlekla med drugo svetovno vojno, takrat v zamenjanih vlogah (!): o precej bolj miroljubni tedanji 'desnici', ki se je kot predstavnica obstoječega režima morala previdno pogajati z osvajalskimi vladami, in o precej bolj udarni tedanji 'levici' kot nasprotnici obstoječega režima, ki se je morala pogumno spopadati z osvajalskimi vojskami. Tudi ob tem se sprašujem: Ali tedanja desnica res ni naredila nobene poteze, ki bi jo bilo mogoče razložiti in razumeti kot pogajalsko taktiko in pristno rodoljubje za čim manj krvavo ohranitev naroda? Ali je res mogoče vztrajati na stališču, da je tedanja desnica delala proti svojemu narodu? Mar nista obe gonilni sili tudi takrat imeli enak namen in isti cilj, samo način delovanja je bil različen; ena stran bolj s potrebnim potrpljenjem in pogajanjem, druga stran bolj z upravičeno močjo in nasiljem!

Zato se ob obeh navedenih primerih sprašujem: Zakaj v obeh primerih, enkrat z leve, enkrat z desne, vidimo in cenimo in dajemo priznanje samo moči in nasilju in ne vidimo in ne cenimo in ne dajemo priznanja tudi potrpljenju in pogajanjem? In zakaj tudi zdaj, ko ni več 'zunanjega' nasprotnika, pozabljamo na potrpljenje in pogajanja in z vnaprejšnjim izključevanjem nasprotne strani izničujemo voljo večine volivcev? Apostol Pavel piše:

'Kar kdo seje, to bo tudi žel' (Gal 6,7). In prerok Ozej napoveduje: 'Tisti, ki sejejo veter, bodo želi vihar!' (Oz 8,7). Pregovor kralja Salomona pravi: 'Kdor stepa smetano, naredi maslo, kdor tepe po nosu, pretoči kri, kdor tepe po obrazu, izzove spor' (Prg 30,33). Evangeljski nauk je preizkušen: 'Vsako kraljestvo, ki se razdeli zoper sebe, bo opustošeno in nobeno mesto ali hiša, ki sta zoper sebe razdeljena, ne bo obstala!' (Mt 12,25).

Površno in krivično obojestransko obsojanje pa nam kliče v spomin tudi drugega preroka, to je preroka Daniela, ki je odločno in pogumno rešil po krivici obsojeno Suzano. Ko so jo vodili v smrt, je prerok Daniel stopil v sredo množice in zavpil: 'Ste tako slaboumni, sinovi Izraelovi? Brez preiskave in zanesljivega spoznanja ste obsodili hčer Izraelovo? Vrnite se k sodbi!' (Dan 13,48-49). Dragi bratje, vprašanje preroka Daniela lahko velja tudi nam: 'Smo res tako slaboumni, sinovi Slovencev? Brez preiskave in zanesljivega spoznanja smo obsodili in še vedno obsojamo svoje sinove in hčere? Vrnimo se k sodbi!'

dr. Jurij Bizjak, koprski škof

Duhovne vaje na Sveti Gori

Kar 16 slovenskih frančiškanov nas je imelo milost, da smo letne duhove vaje med 23. in 28. avgustom 2020 preživeli pod zavetjem Kraljice Svetogorske. Prirčen sprejem domačega svetogorskega bratstva pod očetovskim vodstvom gvardijana p. Bogdana Knavsja je – poleg razkošja imenitne vzvišenosti samega kraja – v skladu s starodavno maksimo, po kateri so za dobre duhovne vaje potrebni trden spanec, slasten »žganec« in goreča molitev, omogočil, da so bili dnevi res blagoslovljeni.

Poleg Svetega Duha, ki je po Frančiškovo prvi predstojnik našega Reda

manjših bratov in mora biti dejavnik duhovnega življenja, je za obilno in sočno duhovno hrano poskrbel naš nekdanji provincialni minister, zdaj ljubljanski nadškof metropolit p. Stane Zore. Iz njegove izkušnje polne malhe življenjskih modrosti smo prejeli navdihe za zvestejše življenje naši redovni poklicanosti. Oprt na izkušnjo prve Cerkve, tako živo popisano v knjigi Apostolskih del, nas je vabil k prisluškovanju Svetemu Duhu, k poglobitvi naše pripadnosti in identitete, k bolj iskrenemu in prirčnemu odnosu z našim ljubim Bogom. On nam ne jemlje ničesar, razen grehov, z nami ne tekmuje,

marveč je naš zaveznik – Bog nima sovražnikov, samo prijatelje.

Kot so Savel, Peter in čarodej Simon morali doživeti spreobrnjenje, tako je tudi naša naloga presegati odklonsko držo šarcizma v smislu: »Enkrat sem se že spreobrnil, kaj mi je sedaj zopet treba«. Vseživljenjska drža odprtosti Gospodu, ki nas oblikuje, varuje pred uresničitvijo reka: »Vsakdo se rodi kot izvirnik, veliko jih žal umre kot kopijak«. Ni dovolj biti le dober »Božji« manager, marveč moramo kot učenci redno posedati pri Gospodovih nogah,

saj je odnos z Njim, ki nas je ustvaril in posebej izvolil, najpomembnejši v življenju.

Kot manjši bratje naj ne bi ostali pred obljubljenim deželo kot strahopetni ogledniki, ampak nas je Bog postavil v ta trenutek zgodovine z namenom, da kot skupnost, ki moli in se veseli darov drugega, postanemo prostor služenja. Vse bralce zatoorej naprošamo, da pri mogočni nebeški Kraljici, tako češčeni tu na Sveti Gori, moledujejo, da bi nam Gospod naklonil to milost zvestobe.

fr. Jan Dominik Bogataj

Duhovni vikend za gluhoslepe

Kljub številnim izzivom, s katerimi smo se soočali v tem letu, smo našli tudi priložnost, da smo izvedli poletni psihosocialni tabor gluhoslepih v Cerknem in v septembru še duhovni vikend za gluhoslepe na Sveti Gori.

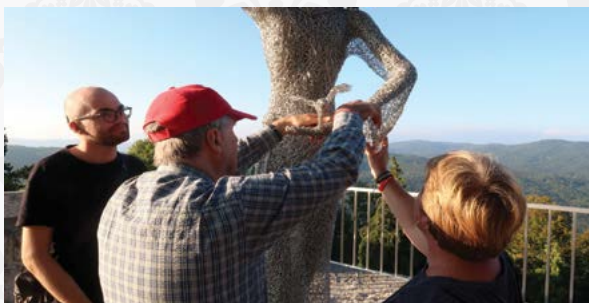
Iz zgodb in pogovorov z gluhoslepimi vseskozi zaznavamo, da je vera močan steber v njihovem življenju. Je tisti steber, na katerega se naslonijo, ko jim je hudo, se ob njem zjočejo, v njem iščejo moč in upanje ...

Potem sem se bolj poglobila v vero. Boga sem postavila na prvo mesto. Mislim, da je to bila rešitev zame. No, ne le da mislim, prepričana sem. Bog mi

pomeni vse. Res. Ko sem mislila, da me okolica ne mara, sem imela občutek, da me ima Bog kljub temu rad, da sem njegov ljubljani otrok.

Zvezdana Matičič (2019): Zgodbe ljudi, ki poslušajo s srcem in gledajo z dlanmi: Živeti z gluhoslepoto. Ljubljana: Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN.

Pater Bogdan Knavs že vrsto let, vsak mesec, prostovoljno opravlja svete maše v Združenju DLAN. Zaradi izrednih razmer smo dolgoletno prakso začasno prekinili in prav želja po doživetju poglobljene vere, na umirjenem kraju, nas je vodila, da smo v septembru 2020 izvedli duhovni vikend za gluhoslepe na Sveti Gori.

Mir v duši, gostoljubnost, pogovori s patrom Bogdanom, udeležba pri svetih mašah, spoved, delavnice za osebno rast, prijaznost in sprejetost so bili naši vsakodnevni spremljevalci na Sveti Gori. Sproščen urnik in umirjenost okolja nas je napolnila s posebno močjo, s katero premagujemo vsakodnevne izzive življenja. Udeleženci duhovnega vikenda so z najlepšimi besedami opisovali doživetja ter pridobljeno izkušnjo teh dni.

Cerkev

Cerkev nam je Božji hram,
Božji hram, ki naše je svetišče.
kdor želi resnico vedeti,
naj jo le obišče.

Ko evangeliju prisluhneš,
to precej te umiri.
Mnogi takih misli smo,
radi tja zahajamo.

Zdaj imeli malo smo težav,
ko ta virus nas je zadržal,
a vse bo kot nekoč,
pri Bogu je pač moč.

Znana je resnica naša,
da je lepa peta maša.
Ko na orgle se igra,
to je nekaj lepega.

O Bog, usliši prošnjo to,
da dovolj bi duhovnikov bilo,
da učili bi otroke verouk,
to pa ni brez muk.

Ljubi Oče, doseže se vse, če le hoče se.
In ljubi Jezus in Marija,
naj bo vera naše upanje,
upanje čez vse,
vse, kar nam potrebno je.

Janko Plesec (2020): Veseli vandrovec.
Ljubljana: Združenje gluhoslepih
Slovenije DLAN.

*dr. Simona Gerenčer Pegan,
tajnica Združenja Dlan*

Oktobrsko srečanje sodelavcev na Sveti Gori

Le kaj bi Sveta Gora brez dobrotnikov, podpornikov, sodelavcev, molivcev...! Sredi oktobra je na več kot sedemdeset naslovov odpotovalo vabilo:

Spoštovani!

Leto 2020, zaznamovano z virusom COVID-19, odteka v zgodovino. Nevidni nepridiprav je temeljito spremenil življenjski slog po vsem svetu. V Sloveniji nas je v marcu in aprilu za šest tednov potisnil v karanteno, mnogim odvzel zaposlitev in s tem posameznike in cele družine zaznamoval z življenjsko stisko. Vsem pa je nadel maske na obraz, da se ob redkih srečanjih komaj prepoznamo.

Tudi letošnje svetogorsko leto je precej drugačno od prejšnjih. Najbolj osiromašen je bil velikonočni čas. Odpadli so najveličastnejši obredi cerkvenega leta. Tudi razstve pirhov - letos bi bila že petnajsta - ni bilo. Le svetogorski redarji niso ostali povsem križem rok. Poletni meseci so omilili ukrepe glede morebitnih okužb in privabili številne romarje na sveti kraj Marijinega prikazanja Urški. Za nemoten promet na vrhu Gore z veseljem priskočijo na pomoč redarji. Marijanski muzej pa je sameval in med vso sezono sploh ni odprl vrat. Ni pa potrebno, da ostanejo »varuhi« muzeja in drugi sodelavci Svete Gore v osami in zaklenjeni za hišnimi vrati. Lepo bi bilo, da se kljub zamrznjeni sezoni srečamo ob Materinem ognjišču in se pogrejemo v Njeni hiši. Zato ste, dragi sodelavci Svete Gore, povabljeni k sveti maši, ki bo v soboto, 10. oktobra 2020, ob 17. uri v baziliki Kraljice Svetogorske.

*p. Bogdan Knavs,
gvardijan in rektor bazilike*

To vabilo so v prvih dneh oktobra prejeli sodelavci Svete Gore, predvsem tisti, ki vsako leto poskrbijo za postavitve in izvedbo dveh razstav: jaslic v božičnem in pirhov v velikonočnem času. Med povabljenimi so bili tudi čuvarji Marijanskega muzeja, redarji, čistilke, sodelavci glasila Svetogorska Kraljica – v zadnjem hipu, ko so bila vrata cerkva še odprta za večje število udeležencev svetih maš ob ustrezni varnostni razdalji in z masko na obrazu. Če bi vabilo zamudilo za en sam teden, tega srečanja z zahvalno sveto mašo ne bi bilo. V tednu pred 10. oktobrom se je zgodil le prvi ukrep v zaščiti proti širjenju virusa covid-19. Po maši se nismo smeli zadržati v prijetnem druženju in klepetu, ker je to že bilo prepovedano. Zadovoljni pa, da smo se v baziliki zbrali ob lomljenju kruha, se srečali z očmi ob pozdravu miru in si pomahali iz varnostne razdalje v pozdrav. Hvala p. Benediktu Emberšiču za darovano sveto mašo in ljubeč nagovor, ki nas bo gotovo ogreval vse tja do božiča in morda še čez, kajti mesecem mašne suše ni videti konca. In hvala p. Bogdanu, ki se nam je pridružil ob koncu maše s spodbudno besedo. Veseli in okrepljeni z upanjem ter milostmi, ki jih že skoraj pol tisočletja deli Kraljica Svetogorska, smo se vrnili na svoje domove.

V naslednjih dneh se je svetih maš za kratek čas smelo udeležiti le po šest vernikov, od petka, 16. novembra

dalje, pa duhovniki darujejo svete maše v popolnoma praznih cerkvah, brez ministrantov, mašnih sodelavcev in brez udeležbe vernikov. Prav zato bo zahvalna sveta maša še dolgo odmevala v naših srcih in nas duhovno hranila, kajti strahu poln občutek prvih kristjanov, ki se niso smeli javno zbirati ob lomljenju kruha, se rad prikrade v naše misli ob letošnjih koronavirusnih težavah. Oni so se zatekali v katacombe, mi se zapiramo v svoje domove. Ko pa iz nuje le prestopimo domači prag in stopimo na ulico, smo zastrti z maskami

skoraj do nerazpoznavnosti. Tudi prve kristjane je bilo strah stopati po ulici. Nikjer niso bili varni pred podaljšano cesarjevo roko, ki jih je odvela v areno smrti. Cesarjeva roka (virus) pa tepe danes celo huje kot nekoč v starem Rimu – ne dela razlik med vernimi in nevernimi, bogatimi in revnimi, mladimi in ostarelimi... Ne vemo, koga in kdaj bo zagrabila in v kateri areni se bo odvijal boj za življenje. V enem pa smo si edini: Karkoli že nas bo doletelo, verjamemo, da bo na koncu zmagalo življenje!

Petra Zavrtnik

Slavko Vuga – trideset let redar na Sveti Gori

V posebno veselje mi je, da se lahko zahvalimo našemu zvestemu sodelavcu Slavku Vugi, ki letos praznuje kar dva okrogla jubileja svojega velikodušnega služenja Cerkvi: šestdeset let, odkar je mežnar in strežnik v Vedrijanu, in trideset let redarstva na Sveti Gori. Slavko je pred dobrimi tridesetimi leti vložil veliko časa in energije tudi pri postavljanju Križevega pota do

Svete Gore. Pri vigiliji, pred praznikom Marijinega vnebovzeta, se mu je v imenu redarjev zahvalil njihov vodja Aleksander Škrlič.

Spoštovani Slavko, naj Vas Svetogorska Kraljica še naprej spremlja in varuje!

svetogorski bratje

Krožišče na Prevalu

Skrb lokalnih mož in odgovornih ljudi na nivoju države ter neustrezna prometna ureditev sta pripomogli, da je nastala skupna delovna skupina, ki je naredila načrt za novo krožišče in ga tudi izpeljala. Izgradnja novega krožišča na Prevalu, ki zdaj lepo prometno povezuje Trnovško in Banjško planoto ter olajša pot do našega romarskega svetišča na Sveti Gori, je bila nujna. Ob začetku del so imeli pomembno vlogo tudi pripadniki državne enote za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi, saj je na tem območju med prvo svetovno vojno potekala frontna linija. Našli so za okrog 195 kg nevarnih delov.

Krožišče, ki ga je gradilo podjetje Kolektor CPG in financirala Direkcija RS za infrastrukturo, je bilo dokončano poleti leta 2018. Ob koncu letošnjega poletja pa je krožišče dobilo svojo lokalno znamenitost s silhueto skulpturo pastirice Urške; idejna zasnova je nastala iz najbolj znane podobe prikazanja Marije na Skalnici avtorja Clemente del Nerija. Skulptura simbolizira nastanek božjepotnega, romarskega in turističnega svetišča ter pomembno vlogo pastirice Urške pri tem.

V družini Filipič iz Ravnice ima ta slika Marije na Skalnici velik simbolni pomen. Z oporoko župnika Venceslava Filipiča, ki je sliko dobil kot darilo ob novi maši, jim je bila izročena kot družinsko izročilo ter v spodbudo za

ohranitev krščanskih korenin. Naj bo tudi nam to obeležje kot pripomočnik naši Kraljici Svetogorski, da bi ji vedno ostali zvesti ter da bi nas obvarovala pred različnimi nevarnostmi, tudi pred virusom covid-19.

pbk

Z Urško k Mariji

Ko na solkanskem mostu se proti severu obrnem,
mogočni božji hram na Gori Sveti Skalnici uzrem.

V časih težkih se Skalnica je v Goro Sveto preimenovala,
Tu Marija sveta, Mati naša in Kraljica, si svoj dom je zbrala.

Pastirici Urški se, pred leti davnimi, je vsa lepa prikazala.

»Naj mi ljudstvo na gori hišo zida,« ji je skoraj ukazala.

»Naj tu moli in milosti me prosi,« ji vsakič milo je dodala.

Urška, vsa iz sebe, prestrašena, je komaj ovce skupaj zbrala.

Ta dogodek izpred 480 let je danes vsakemu poznan,
saj se nihče čez prevalsko krožišče ne pelje več zaman.

Kvišku Urška tam oči upira, na skalovju trdem pod goro kleči,

k Materi Mariji, milosti jo prosi, za vse tiste, ki so brez moči.

mb

Sveta Gora – kraj milosti

Znan je latinski izrek: 'Hitreje. Višje. Močnejše.' Izrek ne velja samo za telovadce, ampak za vsakega človeka. In ne velja samo za telesne napore, temveč tudi za duhovne napore. Vsak človek namreč nosi globoko v sebi željo po napredovanju in izpopolnjevanju na telesnem področju, po poboljšanju in posvečenju na duhovnem področju. Znano je spoznanje velikega sv. Avguščina: 'Zase si nas ustvaril, o Bog, in naše srce ne miruje, dokler se ne spočije v tebi!'

Med temi težnji in hrepenenji seveda najde svoje mesto tudi gora, ki že po svoji naravi sili kvišku in kaže pot navzgor. Na vrhovih gora stojijo številni gradovi in trdnjave, raznovrstne opazovalnice in utrdbe. Vrhove gora si za svoj cilj postavljajo številni poklicni in ljubiteljski pohodniki. Mnogi himalajci jemljejo goro kot živo bitje, se z njo pogovarjajo in pogajajo, merijo z njo svoje moči in se zanašajo na njeno gostoljubje in prijateljstvo.

Vsak premišljen zunanji premik pa potegne za seboj tudi določen notranji premik in vsak zunanji vzpon potegne za seboj tudi določen notranji in duhovni vzpon. Izpovedi vseh alpinistov in hribolazcev in toliko vztrajnih pohodnikov dokazujejo in potrjujejo izjemno duhovno bogastvo, ki ga in pohodi in plezanja in vzponi puščajo v svojih udeležencih in obiskovalcih. Enake so tudi izpovedi vseh pohodnikov in romarjev: mnogi med njimi ravno z vztrajno hojo dosežejo svoj notranji mir in ravnotežje.

Med temi težnji in hrepenenji najde svoje mesto tudi svetost in z njo Sveta Gora. Beseda svetost je v sedanjem času pri mnogih zelo razvrednotena in marsikomu skoraj odvrtna, ker jo povezuje s hinavščino in licemerstvom – ne tako redko najbrž tudi upravičeno. Vendar je velika škoda, če zaradi zlorabe besede zavržemo tudi njeno pravo vsebino in pomen. K svetosti namreč niso poklicani samo cerkveni ljudje, ampak vsi pripadniki celotne družbe, ki je v veliki meri dejansko izgubila in še vedno bolj izgublja čut za sveto. Kako hudo je, če je o nekom treba ugotoviti, da mu nič več ni sveto, in koliko hujše je, če je o celotni družbi treba ugotoviti, da ji nič več ni sveto.

V tem potrošniškem svetu ima torej svoje mesto tudi vsaka sveta gora in tudi Sveta Gora nad Gorico. Tudi ta nam kliče: Hitreje. Višje. Močnejše. Naša Sveta Gora namreč spada med božje poti, ki imajo svoj izvor v določenem prikazovanju – tukaj v prikazovanju Device Marije pastirici Urški iz Grgarja. Niso tako redki primeri, ko se nebeško bitje prikaže ravno otroku. Otroci so namreč največji Božji dar (Ps 127,3) in Kristus pravi svojim učencem: 'Če se ne spreobrnate in ne postanete kakor otroci, ne pridete v nebeško kraljestvo!' (Mt 18,3).

V našem času ni težko ugotoviti, da so pohodi in hodeča romanja v porastu, prav tako pa so v porastu tudi potovanja in romanja z različnimi prevozi. Oboje se seveda ne izključuje, ampak se dopolnjuje. Pri

hoji je običajno poudarek na poti, pri vožnji pa na cilju. Hoja je usmerjena predvsem v zasebno premišljevanje in molitev, prevozi so umerjeni v skupne slovesnosti in prireditve. Zlasti vsa romarska svetišča naj bodo dostopna tudi s prevozom, in to zaradi starejših ljudi, ki težje hodijo, in mlajših, ki bi jim hoja vzela preveč časa.

Posnemajmo gorečega psalmista, ki pravi: 'Veselil sem se, ko so mi govorili: V hišo Gospodovo pojdemo! Naše noge pa stale že med pred tvojimi vrati, Jeruzalem!' (Ps 122,1-2). Na pekoče noge in na žulje, ki jih je dolga pot zahtevala, niti pomislili niso – so stali že pred vrati!

dr. Jurij Bizjak, škof

Blaženi Carlo Acutis – fant, ki je svetu pokazal Sveto Goro

V Assisiju so 10. oktobra 2020 za blaženega razglasili božjega služabnika Carla Acutisa.

S tem zapisom se želimo zahvaliti bl. Carlu, da je na svetovni zemljevid postavil tudi naše svetišče na Sveti Gori. Kot mlad računalničar je med drugim postavil tudi internetno stran z svetišči Marijinih prikazovanj po svetu. Po njegovi smrti je ta stran postala znana in priljubljena med neštetimi verniki, saj so na enem mestu zbrani kraji Marijinih prikazovanj.

Med te znamenite kraje je mladi fant uvrstil tudi

eno svetišče iz Slovenije – našo Sveto Goro!

Računalniški genij v nebesih

Carlo je bil rojen leta 1991 v Londonu, kjer je družina bivala zaradi dela njegovih staršev. Pozneje so se preselili spet v Italijo, in sicer v Milan. Njegovo življenje je opisano v knjigi Računalniški genij v nebesih.

Na prvi pogled je bil Carlo povsem običajen najstnik. Rad je imel živali, še posebno pse, pogosto je snemal zabavne filmčke in se navduševal nad računalništvom. Nadvse rad je pomagal sošolcem, ki so imeli težave z učenjem.

Izredno naklonjenost je pokazal do Cerkve. Če je kdo o njej grdo govoril, mu je pogumno dejal: »Kdor zaničuje Cerkev, pljuva v lastno skledo!« Lastnost, ki ga je ločevala od njegovih vrstnikov, pa je bila velika ljubezen do svete maše. Carlo je bil mali genij. Sam se je naučil zahtevnih strokovnih računalniških programov, s katerimi je nato pomagal sošolcem pri učenju in postavljanju spletne strani v župniji. Ko je bil še v osnovni šoli in mu strokovne knjige na temo programiranja, ki jih je imel, niso bile več v izziv, sta jih z mamo kupovala v knjigarni univerze.

Carlo je redno molil rožni venec in hodil k sveti spovedi. Za slednjo je dejal, da je »kakor plamen, ki balon znova dvigne v nebo«. Zelo rad je imel svetnike in jim je skušal biti v vsem podoben. Domači župnik se spominja, da je bil Carlo za svoja leta zelo zrel in globoko veren. Kljub mladosti je bil neomajen

zagovornik življenja in se je zavzemal celo proti splavu. Na svojo učiteljico iz osnovne šole je Carlo naredil tako močan vtis, da se je odločila spet hoditi k sveti maši.

Zadnja leta življenja je Carlo posvetil raziskovanju, zbiranju in urejanju dejstev o evharističnih čudežih. Zaradi tega sta z mamo veliko potovala in obiskovala cerkve, svetišča ali kraje čudežev – tudi tiste najbolj oddaljene. S pomočjo računalniškega znanja je nato oblikoval spletno stran, ki je po njegovi smrti obšla svet.

Močno odmeva njegov stavek: »Evharistija je moja avtocesta za nebesa.«

Leta 2006 je zbolel za hudo obliko levkemije. Kljub bolečinam, ki jih je prestajal v zadnjih dneh življenja, ni tega navzven nikoli pokazal. Trpljenje je prenašal z nasmehom na ustnicah. Izredno močne so tudi njegove besede v zadnjih trenutkih: "Vse svoje trpljenje želim podariti za Gospoda, za papeža in za Cerkev. Nočem iti v vice; hočem iti naravnost v nebesa." Umrl je 12. oktobra istega leta. Na njegovo željo so ga pokopali v Assisiju. Na pogrebu se je zbrala nepregledna množica ljudi. Leta 2018 so njegovo telo prenesli v asiško cerkev Marije Velike. V dneh okoli beatifikacije je bilo njegovo nestrohnjeno telo izpostavljeno v javno češčenje in molitev.

Blaženi Carlo je bil zaradi svojega miroljubnega značaja in »iskrice svetništva«, ki je bila v njem, priljubljen med vrstniki. Novica o njegovi smrti se je zato hitro razširila med mladimi po

vsem svetu. Po njem se je poimenovalo veliko skupin, organizacij ter celo nekaj šol.

Če želi Cerkev doseči mlade ljudi, se jim mora približati. O tem je bil prepričan Carlo Acutis. In danes dejansko številne mlade lahko »srečamo« v virtualnem svetu svetovnega spleta.

Pričevanje njegove matere Antonie

Carlova beatifikacija v Assisiju nas spodbuja k premisleku, kakšen pomen ima svetovni splet za današnje Cerkev in kako lahko oznanjamo evangelijsko sporočilo v virtualni obliki. V dneh pred slovesnim razglašenjem za blaženega so se ob izpostavljenih Carlovih posmrtnih ostankih v molitvi zbirali številni verniki. O svojem svetniškem sinu je spregovorila njegova mati Antonia Salzano: »Carlovi posmrtni ostanki so bili nedotaknjeni tudi po več letih, predvsem njegovi notranji organi, njegovo telo pa so rekonstruirali in zdaj je na voljo za češčenje vsem, ki si tega želijo. Veliko vernikov je, veliko mladih, ki si želijo tega stika. Češčenje mojega sina je danes doseglo že vse koticke našega planeta. Razglašen je

za blaženega, toda svetost je nekaj, kar se tiče vseh nas. Obred beatifikacije nas pripravlja na življenje, ki čaka vse nas. Carlov zgled je izhodišče za tiste, ki želijo evangelij postaviti v središče svojega življenja.

Pozornost medijev je osupljiva. Številni časniki, tudi posvetni, kot je britanski Times, ali televizijske hiše, kot je BBC, se zanimajo za Carla. Mislim, da zato, ker je moj sin v dialogu z današnjim časom, Cerkev pa prek njega prinaša sporočilo, povezano s svetovnim spletom in družbenimi omrežji. Vse skupaj je prišlo že tako daleč, da ga nekateri imenujejo kar 'Božji vplivnež', ali kot danes slišimo 'Božji influencer'. Zaradi zavestne uporabe novih tehnologij Carla Acutisa v posinodalni apostolski spodbudi Kristus živi po sinodi o mladih leta 2018 navaja tudi papež Frančišek, ki mlademu svetniškemu kandidatu namenja celo poglavje. »Prepričani smo, da papež Carlovo sporočilo in delovanje nosi v svojem srcu,« zaključuje pričevanje Carlova mati Antonia.

Zbral in priredil p. Benedikt Emberšič

Marija mesta Nova Gorica **Kraljica Svetogorska, Kostanjeviška Marija** **pomočnica in Marija, razvezovalka vozlov**

Zgodovina so velikokrat le mrtve črke na papirju, saj se nas največkrat ne dotakne in zato tudi nič ne nauči. Ljudje smo zasidrani v svojem času in svetu, ki se vrti vedno hitreje. V tem svetu smo pomembni le MI, ki smo zaverovani vase, ne zavedamo se niti okolice, drugih ljudi, narodov, za to nimamo časa. Zelo redko pogledamo na dogajanje od daleč, iz vseh zornih kotov in perspektiv, ali se ozremo v preteklost le, če nas kaj vznemiri ali zbode.

Razvezovalka

V preddverju novogoriške cerkve Kristusa Odrešenika sem se po dogodku, ki ga bom opisala, zazrla v podobo Marije, ki ima zanimivo vlogo

razvezovalke vozlov. Razmišljala sem, da je gotovo z namenom prišla med nas, saj se v življenju mnogih pojavijo zadrege, zamere, bolečine, ta dan pa se je tudi pri meni pojavilo nelagodje. O njem sem se pogovarjala z znanci, pa sem dobivala zelo različna mnenja: za koga je bil čisto nepomemben vozliček, za drugega močno zategnjen. Zato sem ga za celo leto zaupno prepustila Mariji. Zavozlani trak, ki ga drži v rokah, je dolg, torej se moram(o) dolgo in vztrajno truditi z molitvijo, prošnjo in dobrimi deli, da ga razvežem(o). Za to podobo Marije razvezovalke je leta 2013 poskrbel g. Robert Ušaj, takratni župnik v novogoriški župniji. Naslikala jo je Maša Bersan Mašukov, ki je Marijo, zelo lepo in mило, povezala z našimi kraji. V spodnjem delu slike se od daleč vidi silhueta Svete Gore, kamor roma verno ljudstvo. Originalna podoba izvira iz Nemčije. Leta 1984 jo je videl sedanji papež Frančišek, takrat še argentinski škof, in je zanj napisal primerno prošno molitev. Od takrat se ji priporočajo po vsem svetu.

Zgodilo se mi je na Kristusa Kralja 2019 ob predstavitvi knjižice ob 40. obletnici začetka gradnje nove cerkve v Novi Gorici, novembra 2019. Prvi župnik nove župnije, karizmatični in prizadevni g. Gašper Rudolf, je to nedeljsko popoldne daroval svojo diamantno mašo v cerkvi in župniji Kristusa Odrešenika. Mnogi smo ga poznali že od prej, ko je n.pr. v sedemdesetih

vodil pripravo za poroko. Bil je motor gradnje nove župnije od leta 1976, kasneje pa tudi nove cerkve, katere temelji so bili blagoslovljeni leta 1980.

Mašo je oplemenitilo navdušeno petje združenih zborov, domačega, s Kapele, Solkana ter posameznikov iz drugih župnij. Sledila je predstavitev knjižice z naslovom In semena so dajala sad in podnaslovom Ob štirideseti obletnici začetka gradnje cerkve Kristusa Odrešenika, ki so jo predstavili dr. Jože Možina, g. Gašper Rudolf, g. Lojze Kržišnik, dr. Renato Podbersič in Marija Jelen. Pred 40 leti se je odločitev, da se zgradi v Novi Gorici nova cerkev, pričela uresničevati. Želja ustanoviteljev mesta Nova Gorica – mesto brez zvonika, je postala znana krilatica, ki so jo od »ljudske« povzele tudi cerkvene oblasti v »boju« zanj. Vendar je mesto že imelo cerkev in zvonik, ki se je dvigal nad mestom na gričku Kostanjevica. Veliko zgodovinskih dejstev iz daljne preteklosti je bilo slišati, kakor tudi iz zadnjih 40 let, o prizadevanjih in delovanju v novi župniji. Razumljivo, saj je bil njen praznik. Kljub vsemu pa bi bil pogled iz perspektive zadnjih 70 let mesta tudi potreben. Bilo je prečitno, da nekaj manjka. Ker nisem zgodovinarica, ampak le njena ljubiteljica, je moj pogled na ta leta »amaterski« in le moj, saj mesto poznam le od 60. let dalje. Drži tudi rek, da imajo vsake oči svojega malarja.

Novo mesto na močvirnatem in omejenem terenu so začeli graditi leta 1948, odločitev in načrti zanj so bili sprejeti že leta 1947. Kaj se je dogajalo 30 let, v obdobju do tega novega mejnika za mesto - letom 1976? Je bilo

do tedaj priseljeno ljudstvo v verski puščavi, kje je obupano iskalo izvir Žive vode? Ali ni bilo do tedaj nikogar, ki bi se, v še vedno hudo svinčenih časih, trudil zanj? Nekje na obrobju sta le bili mimogrede omenjeni župniji Solkan in Nova Gorica – Kapela.

Kostanjeviška Kraljica

Na prostoru današnjega mesta Nova Gorica je po 2. svetovni vojni stalo nekaj hiš in gospodarskih poslopij takratnih kmetov ter železničarski bloki, prav v centru je stala opekarna Frnaža, od katere je danes ostala le najmanjša stavba. Večina kmetijskih zemljišč je bilo podržavljenih, nacionaliziranih za potrebe novega mesta. Prvi prebivalci, predvsem železničarji, so se v Novo Gorico naselili hitro po letu 1945 in so bivali v obstoječih hišah, predvsem železničarskih blokih na Prvomajski. Takrat sta si vsako stanovanje delili dve ali celo tri družine. Občinska zgradba, magistrala in ruski bloki so bili prvi novi objekti, okrog katerih se je nato širilo

mesto. Postopoma so bile ustanovljene vse ustanove, šole (celo gledališče), potrebne za delovanje mesta, ki so delovale v začasnih stavbah, nekatere pa so imele sedeže tudi v Solkanu ali Šempetru. Do leta 1960 so bile zgrajene glavne mestne ulice, svoje stavbe so dobila glavna storitvena podjetja, tudi Hotel Park, mesto se je širilo od vzhoda proti zahodu. Leta 1961 je bila zgrajena prva nova osnovna šola Milojke Štrukelj. Vsi, ki so se v teh letih priselili v nastajajoče mesto, so poiskali najbližjo cerkev na Kostanjevici, takrat še v Župniji Gospodovega oznanjenja Mariji, v Solkanu ali Kromberku. Na Kostanjevici je bilo dobro poskrbljeno za duhovno oporo ljudi: od verouka za šolske otroke, mladinskega za dijake in študente, deloval je župnijski zbor – vse je potekalo kot v vsakem drugem slovenskem kraju. Na Kostanjevici so bili slovenski patri že pred koncem vojne in so sprejeli končno določitev meje 15. 9.1947 z olajšanjem, saj so lahko šele takrat začeli urejati status župnije. Na Kostanjevici je bila prva procesija z župnijskim zborom že za veliko noč l. 1947, čeprav je bila samostojna vikarija ustanovljena na dan podpisa Pariškega sporazuma 15.9.1947 (dekret je podpisal apostolski administrator msgr. dr. Franc Močnik), v župnijo pa je bila povišana l. 1953. Nova Gorica je iz leta v leto rasla, ljudje, ki so se priseljevali iz vasi, pretežno s Severne Primorske in Krasa, izobraženci tudi iz drugih mest Slovenije, so se hitro vklopili v že utečene verske obrede. V mestu brez duše, kot je bilo večkrat rečeno, so meščani na nek način nosili težo dneva skupaj, saj so se zaradi majhnosti kraja povezali v veliko vas.

Leta 1976 je bila ustanovljena Župnija Kristusa Odrešenika, ki je domovala v hiši na Partizanski ulici v Solkanu. Čeprav se je vse dogajalo na tiho, smo bili veseli, da se bo življenje v mestu obogatilo. Da bi jo lahko organizirali, so se določile nove župnijske meje, ki so omejile velikost že obstoječih župnij na račun nove župnije. Verniki naj bi se, glede na prebivališče, vključili v novo župnijo. Bilo je kar nekaj grenkih občutkov med farani, ko je novi župnik zahteval, da se morajo otroci, ki so hodili k verouku na Kapelo ali v Solkan, sredi veroučnega leta vključiti v novo župnijo. Še posebej je bilo boleče, ko so se za odhod iz župnije odločili pevci in organistke. Tako smo občutili, čeprav bi lahko vedeli, da bo tako. Kljub vsemu pa so si župnije med seboj pomagale. Vsi smo bili zadovoljni, ko se je po mnogih peripetijah začela zidati cerkev.

Sveta Gora s Kostanjevice

Z navdušenjem so se vsi cerkveni pevci iz mesta in okolice pripravili na blagoslov nove moderne cerkve, kasneje na prvo posvetitev duhovnikov

v novogoriški cerkvi. Do današnjih dni je bilo mnogo skupnih projektov, pri katerih so sodelovale mestne in primestne župnije, pa tudi s širšega področja. Potem, ko so že v obeh pražupnijah, Solkanu in na Kapeli, imeli svoja župnijska Oznanila, so jih v postu 2001 nadomestila skupna mestna ali medžupnijska Oznanila, ki so nekaj časa vključevala tudi širšo okolico. Še vedno nas obveščajo o dogajanju v mestnih in primestnih župnijah Nove Gorice, mesta, ki je končno pričelo dobivati svojo dušo. Neverjetno je, da bo kmalu preteklo 40 let, odkar novi zvonik vabi ljudi s konca ali začetka Vipavske doline (odvisno od pogleda) na srečanje z Gospodom.

Svetogorska Kraljica

O tem, kako nad nami bdi Marija v različnih vlogah, sem razmišljala prav ob novi Marijini podobi po opisanem dogodku. Skoraj v vsaki cerkvi je Marijin oltar, tukaj, na skrajnem zahodnem koncu Vipavske doline, pa imamo zelo blizu in zelo dolgo dve trdoživi cerkvi, posvečeni Mariji. Vsi, ki tu živimo, ju imamo vtisnjeni v podzavesti. Radi romamo k Svetogorski Kraljici, ki domuje v baziliki na Sveti Gori skoraj 500 let in jo prosimo milosti. In ne le mi, prihajajo iz vse Slovenije, zamejstva,

Furlanije, rojaki od vsepovsod in jo imajo za svojo nebeško Mater. Novogoričani še pogosteje obiščemo Marijo Pomočnico, ki od 17. stoletja kraljuje v cerkvi na Kostanjevici, na mali Sveti Gori. Pri njej se umirimo in spočijemo. Tu, v cerkvi Gospodovega oznanjenja Mariji, je tudi kopija svetogorske oltarne podobe, v spomin na čas njenega begunstva. Originalna slika je dvakrat gostovala na Kostanjevici: v letih 1943 - 1947 in l. 1951. Svetogorska in Kostanjeviška Marija sta upodobljeni na večstoletnih milostnih podobah, obe sta bili okronani kot nebeški Kraljici. Videli sta ogromno gorja na tem koščku zemlje, prelite krvi in solza, preganjanja in potres, kar ostaja zapisano tudi v temeljih novega mesta in njenih ljudeh. Bili sta jim v oporo v vseh časih, preteklih in današnjih. Pridružila se jima je podoba Marije v vlogi razvezovalke vozlov, ki domuje v konkatedrali Kristusa Odrešenika. Potrebujemo jo. Že ob vstopu nas opominja na možnost, da z njeno pomočjo lahko razrešujemo boleče življenjske probleme. Spominja nas na velikodušni dar, ki ga lahko podarimo vsakomur, a še najbolj in najprej samemu sebi. Ob njeni razumevajoči spodbudi in podpori bomo z resnično ponižnostjo ter veliko potrpežljivostjo in vztrajnostjo, s pomočjo molitve in sprave zmogli odpuščati in ljubeznivo razvezovati tudi najstarejše in najbolj trdovratne vozle, ki stiskajo naša srca. Tudi meni je pomagala. Mesto Nova Gorica in vsi bližnji kraji so v trikotniku Marijine ljubezni, ki nas opozarja, daje upanje, pomaga in deli milosti.

Mira Bastjančič

Molitev ob koroni

Ti, Bog miru,
nedojemljivi dogodki pretresajo naš čas.
Povsod nemoč in živčnost, negotovost in ogorčenje.
Dnevna poročila o koroni nas obremenjujejo in utrujajo.
Pojasnila in razprave ne zadoščajo, pogosto so brez tolažbe in prazne.
Poleg tega doživljamo še nesmiselno nasilje, grozo in strah.

Ti, Bog bližine,
pomagaj nam, da bomo pozorni na tvojo tiho prisotnost in
da ohranimo naše vasi in mesta kot kraje živahnega srečevanja.
Vidiš naše otroke in njihovo živo veselje.
Pomagaj nam, da ostanemo polni zaupanja in vere v prihodnost.
Zaščiti vse močno obremenjene ženske in moške,
ki so odgovorni in se trudijo za najboljše.

Ti, Bog življenja,
prosimo te za vse, ki so zaslepljeni od zavisti in nasilja.
Podeli spravo vsem, ki so zagrenjeni ali brezbrizni.
Vse bolne in trpeče okrepi s svojo zdravilno bližino.
Pomagaj nam, ko se učimo spoštljivo in hvaležno
srečevati z življenjem v vsej njegovi raznolikosti
in tako pomagati pomoči potrebnim.

Ti, Bog ljubezni,
podari nam vztrajnost v
dobrem, tolažbo v stiski
in potrpljenje v izzivih teh
težkih dni.
Pomagaj nam, da te bomo
iskali, našli in ljubili.
Ti, naše zaupanje in vir
našega veselja,
zaupamo vate in v moč tvoje
ljubezni.
Amen.

*škof Gletter iz Innsbrucka,
prevod Albert Smrečnik*

Čas korone – čas preizkušnje

Letošnja pomlad se je, kot vedno, prebudila in vzcvetela, a nam je približala zaskrbljujoče novice z Daljnega vzhoda, ki smo jih le na pol poslušali že od decembra. Začel se je postni čas, ki je obetal lepo pripravo na veliko noč. V letošnjem letu pa je postal prava in posebna preizkušnja. Med nas jo je postavil covid-19, neviden koronavirus, ki se je izkazal za hudo nevarnost, saj je zasejal bolezen in trpljenje, žal tudi smrt, po vsem svetu. Uvedeni so bili prvi predvsem sanitarni ukrepi: umivanje rok, ustrezna razdalja, razkuževanje, maske..., ki pa so se hitro zaostri. Dovoljeno je bilo zbiranje le do 200 ljudi, do 50, do 0 - odpovedane so bile vse prireditve. Vse se je ustavljalo. Najprej v Cerkvi. Zadnje maše so se darovale v petek zvečer, 12. marca. Iz kropilnikov je bila odstranjena blagoslovljena voda, ki so jo nadomestile plastenke z razkužilom. Nekatero cerkve so ostale odprte, druge so zaklenili. Vse trgovine, razen lekarn, prehrane in nekaj izjem so zaprle vrata. Posebna navodila so bila tudi za sprejem pri zdravniku, četudi si na smrt bolan. Šole so se sredi marca zaprle, otroci se učijo doma, veseli, da ni treba v šolo. Nova realnost z

novim geslom: #ostani doma! Doma smo in nič več ne potrebujemo vsak dan svežega kruha in neštetih dobrin z drugega konca sveta. Govorijo nam: Saj bo le 14 dni, potem bo po starem, a dnevi hitro minevajo. Da bi bili in ostali zdravi, si želimo. V nočeh polne lune je vse razsvetljeno in cvetoča drevesa blestijo v mesečini... Kako čudovite so noči, polne tišine, mesto skoraj ni razsvetljeno, avtomobili mirujejo, tišina - tišina - tišina, božansko doživetje!

A tudi v cerkvah je tiho, nobene maše; če jo duhovniki darujejo, je za zaklenjenimi vrati ali pa v priročnih kapelah. Čeprav še ne dojemamo, kaj se dogaja, se hitro povežemo in si povemo, kdaj in na katerih kanalih lahko poslušamo sveto mašo. Tako priljubljene jutranje maše, s katero je marsikdo začel dan, ni več, a ostala je molitev rožnega venca. Na Kostanjevici sta ga vsako jutro ob 6.30 molila zvesta molivca, redno, brez izjeme in seveda tudi molitev, da bi virus izginil. Darko K. in Vera P. sta vztrajala ves čas. Sem in tja se je pridružil še kdo, omejitve so ljudje vzeli resno.

Postni čas je postal tudi milostni čas. Čas, ko smo lahko razmislili, kdo smo in kaj hočemo, kaj je prav in česa ne počnemo prav, mi na sončni strani Alp in mi kot del globalnega sveta. Predolgo je človeštvo izzivalo Božje stvarstvo. To že nekaj časa sproža svoje obrambne mehanizme, a »svet« ostaja slep in gluhi. Po 14 dneh testiranja pokažejo še večjo okuženost, bolnice sprejemajo bolnike, ki tudi umirajo. Vsi ukrepi za omejitev širjenja koronavirusa se zaostrejo.

Zavimo se, da ne bo maše ne za veliki teden ne za veliko noč!

Kakšno vstajenje našega Gospoda nam je naklonila velikonočna nedelja 12. aprila letos! Že ob 5.30 se je oglasilo pritrkavanje z zvonika cerkve Marijinega oznanjenja na Kostanjevici v Novi Gorici. V jutranjem mraku, polnem ptičjega ščebetanja, so Frančiškovi bratje najprej podelili blagoslov mestu in vsemu svetu, ki ga je v slovesnem trenutku odnašal veter na vse strani neba. Spremljali so jih veseli zvoki orgel in aleluja vstajenskih pesmi. Hrepenenje po Vstalem je nekatere, najbolj srčne, privedlo do vrat cerkve: »Slišal sem pritrkavanje in me je kar odneslo po hribu!« V prazni cerkvi, ki je delovala kot tempelj, je vsaka beseda dobila odmev in poseben pomen, človek se je znašel sredi vstajenskega dogajanja. Za zaprtimi

vrti je bilo občutje svetega presežno, kot koncentrat. Same so se razmnožile besede o ljubezni Odrešenika do človeka in človeka do Boga, bližnjega in stvarstva. Velikonočni blagoslov je padel v duše kot mana na rahlo zemljo zorane njive. Celo stvarstvo je zatrepetalo v njem in v skrivnosti Vstajenja, veselila se je vsa narava, obsijana z jutranjim soncem. Velikonočna voščila so letela po omrežjih, elektronski in navadni pošti, čeprav je bilo potrebno v vrsti čakati pred vrati pošte.

Na spletnih straneh župnij se je znašlo veliko spodbud, možnost za pogovor, tudi spoved v skrajni stiski. Le sveto obhajilo je ostalo na seznamu prepovedi. Poučili smo se tudi o rabi facebooka, da smo lahko bili pri maši, ki jo je v domači cerkvi daroval naš župnik. Hvala jim, vsem duhovnim vodnikom naše cerkve, ki so se v osami ves čas trudili imeti stik z nami. Lahko smo dobili duhovno tolažbo in tudi v času karantene doživeli veliki teden in veselje Vstajenja!

Molitev za zdravje v času epidemije koronavirusa COVID-19

Oče usmiljenja in tolažbe,
tvoj Sin Jezus Kristus
nam je s križem pokazal vrednost trpljenja.
Pomagaj našim bratom in sestram,
ki že nosijo križ bolezní in so preizkušani.
Nakloni jim izboljšanje zdravja,
njihovim svojcem pa pogum in zaupanje.
Vsem zdravstvenim delavcem daj moč in zdravje,
da bodo vztrajali v ljubezni do bolnikov;
raziskovalcem pa, da bodo čim prej odkrili uspešno zdravilo.
Nam in vsemu svetu daj svoj blagoslov,
da bomo rešeni bolezní
in se ti bomo mogli s tvojo Cerkvijo zahvaljevati.
Amen.

Sv. Marija, zdravje bolnikov – prosi za nas.

Sv. Rok, zavetnik zoper kužne bolezni – prosi za nas.

Vsi božji svetniki in svetnice – prosite za nas.

Pandemija covid -19 je uklenila vse države Evrope in Amerike. V sosednji Italiji je bilo zelo hudo, na tisoče jih je umiralo, medicinsko osebje je bilo izmozgano. Takega stanja ne pomnijo najstarejši, mogoče se je kdaj zgodilo v času vojn, v kratkih obdobjih, na omejenih področjih, pa še takrat cerkve niso zapirale vrat.

Zdravstvene razmere so se v maju začele počasi umirjati in začeli so se »rahljati« nekateri ukrepi. Čez noč je vlada preklicala pandemijo, a prejšnji način življenja se ni vrnil. Poletje so mnogi hitro izkoristili za počitnice in druženje, ki pa je žal največkrat prekoračilo predpisane omejitve. Stalne prošnje za upoštevanje omejitev niso zalegle in zato se je že avgusta trend okužbe obrnil. Na vsa osnovna navodila za omejevanje okužbe smo se že spomladi privadili, zato je toliko bolj čudno, da se jih nekateri ljudje še vedno ne zmorejo držati. Nekateri ne verjamejo, da bolezen obstaja, in omejitve izenačujejo z izgubo svobode. Predvsem mlajši so, prav nespametno, sprostili vse zavore. Populistično so jih spodbujali še hujskaški protesti »za

svobodo« in proti vladi. Priporočila in prošnje stroke jih niso prepričale, čeprav so mnogi znaki kazali, kako so bile omejitve upravičene. Mogoče ljudi zavaja tudi zunanji videz med prvimi in sedanjimi valovi: zdaj je vse navzven spokojno, spomladi pa so bile vse klopi, vrata in prehodi prevezani

s trakovi ali napisi. Prodajalci so nam razkuževali roke, zdaj avtomate za razkuževanje mnogi spregledajo.

A vrag je dokončno odnesel šalo, ko se je delež okuženih glede na testirane dvignil nad 20% in se še dviga. Težko je sprejeti število mrtvih, ki je že nekaj časa vsak dan nad 30, celo 40. Zdravniki in medicinsko osebje so v hudi stiski zaradi velikega števila okuženih bolnikov in so prisiljeni omejiti zdravljenje bolnikov z drugimi boleznimi. Huje je kot spomladi. Doživljamo grozo iz drugih držav, ko je treba urediti začasne bolnišnice v telovadnicah in drugih prostorih. Manjka zdravstvenega osebja. Tudi v zdravstvu je žal veljalo, kot v vseh gospodarskih panogah, da so delavci le strošek, ne pa glavni nosilci dejavnosti, zato so na razne načine zmanjševali njihovo število. Če so bili že v normalnih razmerah obremenjeni, danes delajo v nemogočih razmerah. Res lahko razumemo tiste, ki ne zmorejo več in se umaknejo. Neizmerno pa smo hvaležni vsem, ki v stresnih razmerah

vztrajajo že osem mesecev. Enako tudi prostovoljcem, ki so zdravstvenim ustanovam priskočili na pomoč.

Od 13. novembra 2020 se lahko družimo samo v okviru družine. Ponovno so prepovedana vsa zbiranja, maše, obredi, shodi, prireditve, zapirajo se vse trgovine, razen živilskih, lekarn... Šolarji so že dva tedna doma, vsak dan se morajo vključiti v program šole in se učiti od doma. Pomagati jim morajo starši, ki ostajajo zaradi otrok doma, mnogi tudi delajo od doma. To je verjetno največja škoda z dolgoročnim učinkom, ki jo bo povzročila epidemija koronavirusa. Od ponedeljka bodo za dva tedna omejitve še ostrejše: zaprto bo javno življenje, da se epidemija ustavi. Vse dejavnosti bodo prizadete, ker morajo omejiti svoje poslovanje ali celo zapreti vrata, delavci pa bodo morali ostati doma. Kako težka situacija je v slovenskih bolnišnicah, pove današnji podatek: zdravijo že 1100 bolnikov s covidom-19, od teh jih je 200 na intenzivni negi. Težko je sprejeti, da je vsak dan mrtvih za kar velik razred ljudi, še težje je, ker za mnoge niti ne veš, da so umrli in se od prijateljev ne

moreš posloviti. Maše bomo ponovno spremljali po radiu in TV ali socialnih omrežjih. V cerkvi je lahko samo po eden naenkrat, a to je dovolj, da lahko prejmemo sveto obhajilo. Z našimi duhovniki moramo ostati povezani in iskati vse možnosti za srečanje, četudi po telefonu ali računalniku. Se bo v mesecu dni stanje toliko izboljšalo, da bo božič prazničen in Rojstvo slavljen z mašno daritvijo v domači cerkvi? Vsak izmed nas si mora prizadevati, da s skrbnim upoštevanjem omejitev pripomore k omejitvi te bolezni. Bog daj, da čimprej izzveni!

Sv. Marija, zdravje bolnikov – prosi za nas!
Zavetnik zoper kužne bolezni sv. Rok, prosi za nas!
Vsi svetniki in svetnice božje, prosite za nas!

Zahvalno kolesarsko romanje

Evangeljska prilika o Jezusu in ozdravljenih gobavcih je tako zelo sporočilna in presunljiva, da jo želim uporabiti kot pomenljiv uvod, zato besedilo citiram v celoti. Tako je bilo:

Ko je Jezus prispel v neko vas, mu je prišlo naproti deset gobavih mož. Od daleč so se ustavili in na ves glas govorili: »Jezus, Učenik, usmili se nas!« Ko jih je zagledal, jim je rekel: »Pojdite in pokažite se duhovnikom!« In med potjo so bili očiščeni. Ko je eden izmed njih videl, da je bil ozdravljen, se je vrnil in z močnim glasom slavil Boga. Padel je na obraz pred njegove noge in se mu zahvaljeval; in ta je bil Samarijan. Jezus pa je odgovoril: »Mar ni bilo deset očiščenih? Kje pa je onih devet? Ali ni bilo nobenega drugega, da bi se vrnil in počastil Boga, razen tega tujca?« In rekel mu je: »Vstani in pojdi! Tvoja vera te je rešila.« (Lk 17,11-19).

Pravo romanje je lahko samo v obliki umirjenega pešačenja. Samo ob enakomerni, ritmični hoji skozi naravo se človek lahko dovolj dobro umiri, prisluhne sam sebi in Glasu iz notranjosti. Roko na srce - iz lastnih bogatih in dolgoletnih kolesarskih izkušenj lahko trdim, da je kolesarjenje, da vseh ostalih prevoznih oblik romanj niti ne omenjam, preprosto prehitra in prezahtevna oblika premagovanja razdalj, ki dopušča premalo prostega časa, namenjenega notranjosti, duši, kramljanju z Bogom. Pri romanju gre tudi za srečanje s samim seboj, za to pa je potreben čas, dobra volja in pravi namen. Za vsako romanje, ki nam pusti sled, je priporočljiva duhovna priprava

in trud, ki ga v to obliko priprošnje, zaobljube ali zahvaljevanja iskreno vložimo.

Navdih sem dobil ob pogledu na kažipot Marijanske kolesarske poti, ki nas s Sv. Gore usmeri proti Marijinemu Celju in Stari Gori v Benečiji.

Marijanska kolesarska pot treh svetišč (pa še kakšno zraven...)

Zavestno sem se odločil za »približek«, nekakšno »krajšnico«, saj je bila načrtovana pot za klasično romanje časovno in zaradi razdalj romarskih krajev res nekoliko predolga.

Že pred leti je v meni dozorela zamisel, da se bom po zaključku intenzivnega življenjskega obdobja skušal Bogu in Mariji zahvaliti s prav posebnim, kolesarskim romanjem, seveda, če bom to prelomnico sploh dočakal živ in zdrav.

Pa sem jo dočakal, prelomnico namreč! In obljuba dela dolg, le odplačevati sem ga začel nekoliko pozno, šele po

poldrugem letu odlašanja in iskanju vseh mogočih izgovorov. In ker sem dolžnik Bogu (ta pa v brezčasju že lahko še malo počaka), ga tudi odplačal nisem do zadnjega beliča, ampak me nekaj kolesarsko-romarskih »obrokov« še čaka...

Plan je bil namreč tak: Od doma na Kapelo, vzpon na Sv. Goro, čez Korado na Marijino Celje in spust na Staro Goro v Benečiji. Vse to po Marijanski kolesarski poti treh svetišč. Nato pa preko Tolmina, Kobarida in Bovca na Mangartsko sedlo in Predel ter spust v Kranjsko Goro.

Prav poseben del "romanja" pomeni vzpon na Sv. Višarje. Od tod pa še skok na Brezje, preko Leš v Tržič in čez Ljubelj do Celovca ter dalje na Gosposvetsko polje do Gospe svete. Pot me od tu pelje po Avstrijskem-Koroškem ob Dravi do Raven na Koroškem ter dalje na Pekrsko gorco in Maribor. V ambicioznem planu pa so bili še »obroki«: iz Maribora na Ptujsko goro, na Ponikvo k Martinu Slomšku, pa k Sv. Jožefu nad Celjem in še v Novo Štifo ter čez Cerkniško-Bloško hribovje spet proti domu.

Kostanjevica (Foto Jožko Kogoj).

Spomini na romarske poti

Letošnje poletje sem se končno le zavihtel na jeklenega konjička in skušal poravnati »glavnico« zaobljube. Izraz jekleni konjiček običajno uporabljamo za avtomobile in motorna kolesa. No, moj aluminijasti konjiček pa je bil gnan le z več kot pol stoletja starim motorjem. Na pot od doma sem se podal oprtan s popotnimi kolesarskimi torbami, tako da je bicikel izgledal kot otovorjen osliček.

Prva postaja je bila Kostanjevica v Novi Gorici, zame vedno ljuba Kapela. Jutranja maša mi je v umirjenem ozračju prav prijala. Nikakor ni naključje, da sem mašo pri Kostanjeviški Mariji izbral za prvo postajo svojega zahvalnega romanja. To je kraj rojstva moje vere. Tiste otroške, nepokvarjene, prvobitne, ki jo še vedno ohranjam nekje zelo globoko v sebi. Kraj, kjer sem v družbi in sobivanju z neverjetno požrtvovalnimi ljudmi v 70., 80. in začetku 90. let preteklega stoletja preživeljal nepozabne trenutke svoje mladosti. Ko sem po maši v tihoti in spokojnosti nemo obsedel v klopi, so spomini kar vreli na dan. Verouk, sobotna druženja, nedeljske in praznične maše, pevske vaje, pritrkavanja in, da... tudi težki dnevi, ko je rušilni potres l. 1976 zelo poškodoval priljubljeni Božji hram. Leta nesebične obnove in neverjetne medsebojne povezanosti, in to v časih, nenaklonjenih vernosti. Resnično čudovito in nepozabno obdobje! Mar ni to (in še mnogo več od zapsanega) vredno globoke, iskrene zahvale?

Sveta Gora (foto Joško Kogoj).

Naprej! Bolje rečeno - dol po kapelskem klanecu. Kolo je samo pospeševalo navzdol. In pospešilo spomine, ko smo se - tudi samo z eno zavoro na kolesu - vratolomno spuščali takrat še po makadamu. Na koncu pa oster ovinek in neredko pristanek v grmovju in koprivah. Pa spomin na zimski večer, ko smo se kot mulci smučali po zasneženem asfaltu v soju ulične razsvetljave in sneg tako zdrajsali, da je bila poledenela cesta zjutraj neprevozna... Po Prvomajski ulici je kolo do trga v Solkanu, nemara bolj kot po asfaltu, brzelo skozi spomine na moje goriško otroštvo in mladost. Še nekaj obratov gonilke in že se znajdem pod solkansko Apnenco.

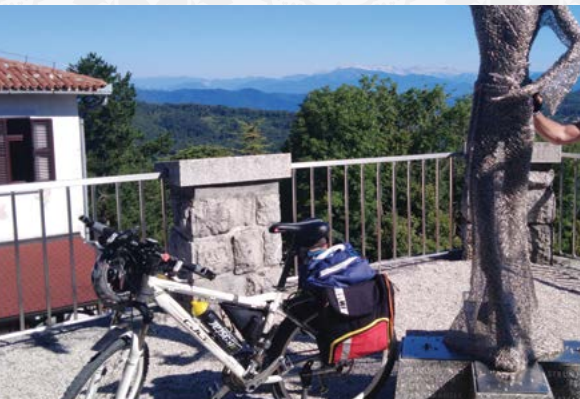
Napor kot dar

Ojej, tu bo šlo pa samo še navzgor. Zapodim se v klanec in se mirim: nikaar prehitro, da ne bo prekmalu konec... Saj si še dečko, a samo še po občutkih. Leta in kili so te že davno presegle, da bi se igral Rogliča in Pogačarja... Prestavljam ročico menjalnika klik-klik. Veriga rožlja čez zobnike. Vse nižje in nižje, vse počasneje in počasneje... Kakor življenje! me tiho prešine. Drugo in prvo prestavo prihranim za Marijo.

Daj no, realistično prišepne moj alter ego - Mariji je prav mar za tvoje šaltanje! Za gostiščem Oddih se cesta nekoliko zloži in omogoča, da se kolesa hitreje zavrtje. Pogledam navzdol. Sploh znam in znamo ceniti to, kar imamo? Čudovit, dih jemajoči Solkanski most. Vlak. Soča. Sabotin. Dolina in cesta. Vsakokrat srečno! Črpališče Mrzlek in odlična voda za vso Goriško... Hvala Bog, hvala Marija!

Preval. Zdaj bo šlo pa zares. Za minuto, dve se ustavim. Slečem mokro majico, snamem čelado in nagnem napitek iz plastenke. Nato zagrizem v še bolj strm klanec in še kar nekako gre. Srečam pohodnika in romarico, ki se spuščata z Gore. Pozdravita me - nekako bodrilno, ali pa... pomilujoče. Nisem čisto prepričan, a vztrajam naprej. Mišice na nogah so prešenetljivo še dobre, a kaj, ko se bolečine v križu stopnjujejo, potne srage pa vse bolj zalivajo oči. Zagledam kapelico na ovinku, a je še daleč... Še zadnji klik - menjalnik je v prvi. Nižje prestave ni oz. samo še tista : razjahaj in dalje peš. Sem na meji ravnotežja. Kapelica - končno! - in sestopim. Pavza! Zopet nagnem in plastenka je že sumljivo lahka. Dobro, si tolažljivo rečem, če ne bom zmogel, bom šel dalje peš! Saj si je v tem res strmem klanecu še Marija privoščila kratek počitek in se je kamen pod njenim hrbtom mehko vdal. Nečimrnost res ni lepa lastnost, a tu je vseeno pomagala. Da bi se kar tako vdal? Zajaham, še bol odločno pritisknem na pedala in grem naprej. Strmo navkreber. Kljub poletni vročini in kopeli v lastnem soku se v misli od nekod prikrade napev tiste znane božične »Glej zvezdice Božje, migljajo lepo...« Pa jih nemara res že vidim!? Še dobro, da za ovinkom klanec vseeno nekoliko popusti in zvezdice izginejo.

Že se v možgane zavrta dvom, ki mi pravi: Hej, ti, človeček! Mar Bog in Marija res potrebujeta to tvoje naprezanje? Nimam odgovora! Naj bo v Božjem imenu. Uh, kaj vse je mogoče spraviti pod ta skupni imenovalec. Razločno zaslišim svetogorski zvon in skozi krošnje dreves se prikaže mogočni zvonik. Sledi še zadnji, res strm klanec, in že sem na vrhu.

Olajšano zavrtim pedala proti domiselno oblikovanemu liku svetega Frančiška iz srebrnkastih žic; »Franči, zdravo!«

Prislonim kolo, se za nekaj minut odpočijem na klopci, obrišem znoj in se razgledam po vrhovih. Nato se podam v svetišče. Prežeto je s popolnim mirom. Sedem v klop in se potopim v tišino. Tu sem! In HVALA za vse, za ženo, otroke, starše, za vsakdanji kruh! Res, prav za vse, kar se mi je v tem dobrega pol stoletja starem življenju godilo. Vse ima svoj namen. Tudi napake, grehi, zablode in preizkušnje – ni jih bilo malo! Naj bo ta napor v najskromnejšo zahvalo! Mislim iskreno, preprosto, čisto po otroško, in zato ga polagam pred Vaju na oltar tega svetišča. Potem pa... Bog in Marija! Naredita s tem, kar hočeta.

Zahvalno pot sem nadaljeval s spustom proti Zagori in Plavam. Potem pa zopet navkreber proti Koradi in dalje Marijinemu Celju. Cerkev, ki kraljuje nad Ligom in celotnim grebenom od Korade proti Kambreškemu, je bila žal zaprta. A nič ne de, Boga lahko začutiš kjer koli. Po kratkem odmoru sem pot nadaljeval proti Kambreškemu in dalje na prelaz Solarji, od koder sem se spustil v Volče in Tolmin, kjer sem pri prijatelju prenočil. Na Staro Goro v Benečiji pa se bom podal ob naslednji priliki.

Svete Višarje

Zelo se mi je vtisnilo v spomin tudi moje romanja na Svete Višarje. Vzpon s kolesom na Višarje velja v gorsko-kolesarskih krogih za brutalnega. Iz doline Zajzera se razdrapana makadamska cesta že na samem začetku »postavi pokonci«... In vseh 8 km ne popusti niti za eno sam odstotek. Če sem ob vzponu na Sv. Goro že malce pokukal v »zvezdice Božje«, bi se mi tu skoraj že prikazala sama Marija... Pa se mi ni!

Res naporno, a občutek, da z lastno (in Božjo) močjo še zmorem (z vsaj petimi vmesnimi postanki), je vendarle dober.

Dan je bil prekrasen in vročina ni bila prehuda. Napor pa je bil vseeno tolikšen, da sem si na tihem obljubil, da sem tu s kolesom gotovo zadnjič! In tudi tu sem se v cerkvi, polni Kraljevih podob, Mariji iskreno zahvalil – za VSE.

Brezje in Gospa sveta

Vedno dobro obiskano Marijino svetišče na Gorenjskem je tokrat bolj ali manj samevalo. Zlohotni virus je tudi tu očitno pustil svoj kronski odtis. Redki obiskovalci z maskami na obrazih so tudi mene opozorili, da si masko moram nadeti, preden vstopim v cerkev. Tudi prav. Ob suhem kropilniku me je pričakalo le razkužilo. Pogrešal sem blagoslovljeno vodo. Naj bo! V spokojnem Domu sem se zahvalil in odromal naprej. S soncem obsijana Gorenjska in lokalne, malo prometne ceste so kot nalašč za uživanje v lepotah prelestne gorske pokrajine. Optimistično sem vrtel pedala: Če bo vse po sreči, bom danes prikolesaril do Gospe svete (Mariasaal) in tudi tam v miru odmolil zahvalno Zdravamarijo. Kje bom spal, pa bom še videl. Drzno, a lepó in vznemirljivo se je popolnoma prepustiti Božjemu vodenju... Na koncu se vedno izkaže kot najboljše. In tako me je pot vodila še do Velikovca, Pliberka in Raven na Koroškem. V naslednjih dneh pa še do Pekrske gorce in Maribora, kjer sem tokrat sklenil romarsko-kolesarsko popotovanje.

Preostali obroki zaobljube me čakajo naslednje leto in šel bom, če bo le Bog dal. In dal BO! Kaj, pa bomo videli in skušali sprejeti Njegovo voljo.

V Mariboru me je po 620 prekolesarjenih kilometrih zaenkrat zmanjkalo.

Že res, da je Jezus dejal: »Prosite in se vam bo dalo. Trkajte in se vam bo odprlo.« In to na veliko tudi počnemo. Moledujemo, trkamo... in se nam DA in se nam ODPIRA. Se potem tudi zahvalimo ali raje ostajamo v pozabljivi družini devetih gobavcev? Če pa že, se je od klasičnega fehtanja Bogu bolje PRIPOROČITI, da bi znali sprejeti Njegovo voljo. To pa je nemara še veliko težje od samega HVALA...

Upam si trditi, da je neskončno več razlogov za iskren HVALA kot pa moledujoč PROSIM!

Sprehod ob dediščini Ljubke Šorli in Franceta Bevka

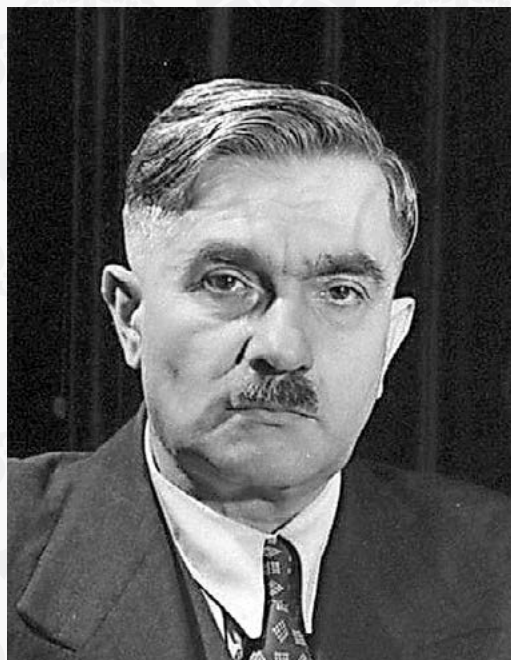
O Ljubki Šorli in Francetu Bevku sem se pogovarjala s slovenistko in pisateljico mag. Marijo Mercina in dr. Tanjo Badalič. Sogovornici sta v luči jubilejnega leta osvetlili literarno ustvarjanje pesnice in pisatelja, predstavili literarne in druge dogodke, povezane z jubilejema, predvsem pa poudarili zavedanje zgodovinskega spomina ter literarnega sporočila Ljubke Šorli in Franceta Bevka. Sogovornicama se zahvaljujem za izčrpno zapisane odgovore, ki bodo bralcem Svetogorske Kraljice poglobljeno predstavili življenjsko in literarno dediščino.

Pisatelj France Bevk je poznan širši slovenski šolski in bralski javnosti, pesmi pesnice Ljubke Šorli pa odmevajo predvsem na Goriškem in Tolminskem. Kako bi pesnico in pisatelja predstavili?

Marija Mercina: 19. septembra 2020 smo Novogoričani in Goričani s sprehodom iz Nove Gorice v Gorico počastili okrogli obletnici rojstva Franceta Bevka (1890–1970), pesnika, pripovednika, dramatika in urednika, po izobrazbi učitelja, in Ljubke Šorli (1910–1993), pesnice, urednice in učiteljice.

Spomin na Bevka in Šorlijevo ter priznanje njunega kulturnega pomena predstavljajo različna obeležja in poimenovanja. V Novi Gorici smo po Francetu Bevku neposredno po njegovi smrti poimenovali knjižnico, nekaj let pozneje smo mu postavili spomenik,

delo Borisa Kalina, leta 1992 pa po njem poimenovali še glavni mestni trg. Spomenik Ljubki Šorli, delo kiparke Milene Braniselj, stoji v Erjavčevi ulici v neposredni bližini spomenika njenemu možu Lojzetu Bratužu. Na obeh spomenikih najdemo v posvetilnem napisu vklesano besedo vihar. V Bevkovem o tesni povezanosti pisatelja s skupnostjo in življenjem nasploh, na spomeniku Ljubki Šorli pa o upornem kljubovanju. V viharnem 20. stoletju sta namreč nepretrgoma pogumno pisala o pravici lastnega naroda do obstoja. Tako sta uresničevala svoja ustvarjalna hotenja ter prebujala pogum in upanje svojih sonarodnjakov.

Kako poznamo njuno delo?

Leta 1926 je bil France Bevk prvič obsojen na štirimesečno zaporno kazen, ker kot urednik satiričnega Čuka na palci ni hotel povedati, kdo je v njem avtor antimilitaristične pesmi Rekruti. V zaporu je pisatelj iz nemščine prevedel in priredil biografijo svetega Frančiška Asiškega in knjigo posvetil preminulemu duhovniku Antonu Gregorčiču. Tam je napravil tudi načrt za svoje celotno prozno delo. Pesmi je namreč pisal samo na začetku svoje ustvarjalne poti. Podobno kot Balzac s Človeško komedijo je v svoja dela želel zajeti vse sodobno in minulo življenje. Napisal naj bi 164 različnih del. Bevk se je iz Ljubljane sorazmerno hitro vrnil na Primorsko, saj je želel ostati zvest svojim sonarodnjakom in v času fašizma s pisanjem ohranjati njihov zaničevani jezik. Bil je večkrat zaprt in izgnan, zato je svoja dela objavljial kar pod osmimi psevdonimi. V romanu Kaplan Martin Čedermac je ustvaril enega najlepših likov slovenskega duhovnika v slovenski Benečiji. Čedermac je danes obče ime za pogumnega in narodno zavednega duhovnika, ki je tesno povezan s svojim ljudstvom in v njem prebuja narodno zavest in pravico do rabe materinščine v cerkvi in javnem življenju nasploh. Na podlagi spoznanja, kako pomembna je slovenska knjiga za oblikovanje narodne identitete in samozavesti, je v letih fašizma napisal veliko knjig za mladino, po drugi svetovni vojni pa obiskoval številne šole.

Za Ljubko Šorli velja, da je, kot je napisal Alojz Rebula, skupaj s svojim možem, nedolžno žrtvijo fašistov, postala mit.

Vsi so poznali njeno trpljenje in pogum. Pisala je vse življenje, to je šestdeset let, do danes je izšlo dvanajst pesniških zbirk, številne pesmi so bile uglasbene, a še vedno ne poznamo njenega celotnega opusa. V zadnjih dveh letih je nečak Igor Tuta poskrbel, da sta izšli pesniški zbirki Goriške pesmi in Rožni venec.

V Gorici, kamor je prišla iz rodnega Tolmina, je obiskovala trgovsko šolo in istočasno glasbeno šolo. Po vrnitvi v Tolmin je pomagala materi v trgovini in bila že v rosni mladosti organistka v domači cerkvi in zborovodkinja več pevskih zborov. Po poroki z Lojzeto Bratužem 1933 se je preselila v Gorico.

Po strašnih življenjskih udarcih – nasilni smrti moža leta 1937, zaporu, mučenju in taborišču – je ob skrbi za otroka dokončala učiteljišče in po končani vojni poučevala na slovenskih šolah v Gorici in okolici. Po Ljubki Šorli se imenuje šola v Romljanu. Med šestimi Pogovori na Radiu Trst A in na sodnem procesu Republike Italije zoper krvnike iz Rižarne je pričala o fašistih grozodejstvih, kot jih je sama doživela v zaporu v Trstu leta 1943. Njeno pričevanje je objavljeno v Tolminskih pesmih. Nikoli pa ni gojila nikakršnega sovraštva. Vse njeno življenje je pričevanje o neverjetni moči človeške ljubezni in globoke vere.

Številne njene pesmi, še posebno tiste z nabožno vsebino in otroške pesmi, so uglasbene. Pesnica je črpala navdih iz rodnega tolminskega in goriškega okolja, Brd in Vipavske doline. Pisala je ljubezenske, religiozne, domovinske in priložnostne pesmi. Urejala je revijo Pastirček. Ob hčerki

Lojzki, sinu Andreju in svojih učencih je začela pisati tudi otroške pesmi, polne igrivosti, radosti in zaupanja v življenje. Iz povedanega je razvidno, da bi morali za popoln odgovor na vprašanje o odmevnosti poezije Ljubke Šorli pri bralcih pregledati še veliko objav, ne samo v dvanajstih samostojnih knjižnih zbirkah, temveč tudi v revijah, antologijah in koledarjih v Sloveniji, Avstriji in Italiji pa tudi na drugih celinah. Vse od začetka njenega ustvarjanja so slovenski skladatelji na njena besedila uglasbili številne pesmi, predvsem nabožne in otroške. Poezija Ljubke Šorli je med nami prisotna in živa že od prvih objav pred skoraj sto leti (1927). Celo slovenisti, ki smo ji še posebno v zadnjih desetletjih posvetili veliko znanstvene pozornosti, se premalo zavedamo, kako obsežno in pomembno je njeno tematsko in slogovno raznovrstno pesniško delo.

V soboto, 19. septembra, je potekal spominski sprehod po dediščini Ljubke Šorli in Franceta Bevka. Ali lahko spregovorite o pobudah za spominsko pot in namenu spominskega sprehoda?

Tanja Badalič: V začetku junija 2020 sta Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (Območna izpostava Nova Gorica) in Zveza kulturnih društev Nova Gorica na pobudo mag. Marije Mercine, pisateljice in slovenistke, povabila na informativni sestanek o načrtovanju spominske poti v počastitev obletnic rojstva Ljubke Šorli in Franceta Bevka številne kulturne in izobraževalne inštitucije ter posameznike iz Nove Gorice in Gorice. Kljub negotovim časom in pomislekom zaradi epidemioloških razmer, ki so v veliki meri oklestili delovanje kulture v spomladanskem času, se je na povabilo odzvalo razveseljivo število poznavalcev zgodovine in kulture v goriškem prostoru ter predstavnikov različnih inštitucij iz obeh Goric – kar dvaindvajset. Pobudnica Marija Mercina je na sestanku uvodoma predstavila izhodišča svoje zamisli, da bi pesnico in pisatelja počastili z načrtovanjem spominske poti in sprehodom, ki bi ga zaradi epidemije v letu 2020 izvedli v krajši različici, v prihodnje pa morda v daljši. Predlagala je tudi postopno razvijanje digitalne podobe različnih spomenikov pomembnih zgodovinskih dogodkov in osebnosti. Na srečanju so udeleženci razpravljali o pripravi in organizaciji krajšega spominskega pohoda po Novi Gorici in Gorici, ki bi vključeval nekaj postankov s kulturnim programom na pomembnih spominskih krajih. Predlog je bil, da se v letu 2020 zasnuje tudi daljša spominska pot, ki bi v naslednjih letih potekala mimo poslopij oz. ustanov, pomembnih za življenje in delovanje slovenske skupnosti. Organizatorji so

se povezali tudi z ekipo, ki pripravlja kandidaturu za Evropsko prestolnico kulture (EPK GO 2025 Nova Gorica–Gorica), da bi sprehod posneli in o njem pripravili videoposnetek. Sprehod je bil hkrati umeščen med dogodke v počastitev obletnic rojstva in smrti Franceta Bevka, ki so se odvili septembra 2020 v Novi Gorici, in v okvir občinskega praznika Mestne občine Nova Gorica 2020.

Pot po ulicah obeh Goric vas je vodila po prostorih, zaznamovanih z obema literatoma, in mimo obeležij, posvečenih pesnici in pisatelju. Katere točke literarnega sprehoda bi izpostavili? Kako ste na poti oživljali lik in delo pesnice in pripovednika?

Tanja Badalič: Spominski sprehod smo začeli ob spomeniku Franceta Bevka v Novi Gorici v mestnem parku ob Bevkovem trgu. Pot smo nadaljevali po Erjavčevi ulici in se ustavili ob spomeniku Ljubke Šorli. V Gorici smo se sprehodili mimo krožišča pri »Gregorčičevi cedri« na Goriščku, po Svetogorski ulici in prispeli do hiše Ljubke Šorli (Ulica Ugo Foscolo 16). Naslednji postanek je bil Trg Evrope ter zaključek poti v Goriški knjižnici Franceta Bevka. Vsaka točka ima pomembno mesto pri ohranjanju spomina na dediščino Ljubke Šorli in Franceta Bevka kot tudi širši pomen za slovensko kulturo na Goriškem. Na posameznih točkah so govorniki in govornice osvetlili življenje in delo pesnice in pisatelja. Udeleženke in udeleženci sprehoda so ju spoznali s plati raziskav literarne vede in zgodovine, prisluhnili so recitacijam njunih izbranih

pesmi kot tudi zborovskemu petju. Prav za to priložnost je bila na primer na novo uglasbena Pesem moja Ljubke Šorli. Nekateri so podelili tudi osebno izkušnjo, predvsem glede poznanstva s pesnico. Razstavi v Goriški knjižnici Franceta Bevka in Pokrajinskem arhivu v Novi Gorici o Francetu Bevku pa sta ponudili širši vpogled v avtorjevo življenje in delo.

Začeli smo z namenom poti goriške literarne dediščine, zaključimo z mislijo naprej. Kaj je spominski dogodek in prvi sprehod Šorli-Bevk sporočil? Razmišljate ovsakoletnem tradicionalnem sprehodu?

Marija Mercina: »Le naprej stremimo, ne nazaj,« je verz Ljubke Šorli. S sprejemanjem vsake dediščine se zavezujemo, da bomo zanjo skrbeli, saj jo samo tako ohranjamo in bogatimo. Pri tem se zavedamo bistvene razlike med materialno in duhovno-kulturno dediščino, saj nam zadnje, še posebno, če smo nanjo ponosni, nihče ne more vzeti. Ne le, da smo zaradi nje bogatejši, z njo smo tudi močnejše povezani med seboj. Sprejemati literarno dediščino pa pomeni predvsem brati, sicer so vse drugo le prazne besede. V tem letu sta izšla spominski Bevkov album in pesniška zbirka Rožni venec Ljubke Šorli. Tik pred izidom je publikacija z opisom Sprehoda ob dediščini Franceta Bevka in Ljubke Šorli, vsebovala pa bo vse govore v njuno počastitev in predstavitev razstav v Goriški knjižnici Franceta Bevka ter Pokrajinskem arhivu.

Irena Doljak

Svetogorska Kraljica 1995 – 2020

V tem prazničnem, letos neobičajnem decembru, praznuje tretja izdaja Svetogorske Kraljice svojo 25-letnico. Obenem pa je to tudi prva Svetogorska Kraljica, ki nastaja na Sveti Gori.

Ko je bil **p. Pashal Gorjup** avgusta leta 1995 poslan pod okrilje Kraljice Svetogorske kot predstojnik samostana in rektor bazilike, je bila njegova prva pobuda, ponovno obuditi izhajanje te pomembne svetogorske revije. Premiero je doživela v letih 1938/39, ko je izhajala kot mesečnik pod uredništvom p. Viljema Endrizzija, o čemer smo pisali v letošnji prvi, velikonočni številki Svetogorske Kraljice 2020. Drugo izdajo v letih 1957 do 1967 je urejal Peter Flander, izhajala je v Gorici, predstavljena pa je bila v drugi številki ob velikem šmarnu 2020.

Svetogorska Kraljica 1995 - 2004

Začetki tretje izdaje Svetogorske Kraljice so bili skromni; prvih nekaj števil je obsegalo od 12 do 16 strani v črno-belem tisku z barvnimi platnicami. Urednik **p. Pashal Gorjup** v uvodnem sporočilu Svetogorski Kraljici vsakokrat toplo nagovarja vernike, da jih Kraljica varuje in vabi v svoj objem. Posebna dragocenost so sestavki **p. Pavla Krajnika**, ki prevaja iz latinščine in italijanščine stare svetogorske listine, (24 listin od leta 1452 do 1605, ki se danes hranijo v Arhivu slovenske frančiškanske province v Ljubljani), iz katerih odkrivamo drobce iz preteklega dogajanja na Sveti Gori do časa, ko so leta 1565 na Sveto Goro prišli frančiškani

iz Bosne, pa vse do zadnje leta 1605, ko je grof Herman Attems cerkev oprostil plačevanja davkov. Iz listin izvemo, da je bil **p. Marijan iz Bosne svetogorski predstojnik od leta 1565 do 1574**.

Bližnji krajani frančiškanov iz Bosne niso sprejemali ravno z odprtim srcem, tako da niso bili pripravljene priznati novim frančiškanom že pridobljena zemljišča v oskrbo, kar je razvidno iz mnogih kupoprodajnih pogodb. P. Marijan je s svojim umirjenim značajem znal spore uravnati, kasneje pa so se frančiškani večkrat pritoževali tudi v Rim. Zanimiva so v listinah poimenovanja cerkve in Gore:

Cerkev blažene Device na gori Skalnici nad Solkanom, l. 1480;

Cerkev sv. Marije nad Grgarjem, l. 1542

Cerkev Božje matere Marije na solkanski in grgarski gori pri Gorici, ob posvetitvi l. 1544;

Gora nad Solkanom, l. 1574

Med pisci so predvsem svetogorski bratje frančiškani, večkrat nepodpisani. Osvetljen je Marijanski muzej, blagoslov novega parkirišča pod Sveto Goro 12. maja 1998, odkrivajo se drobci iz svetogorske zgodovine, obletnice kronanja svetogorske Milostne podobe. **P. Stane Zore**, ki je prišel na Sveto Goro skupaj s p. Pashalom, bogati revijo s svojimi stih. Branko Lušina, dolgo let zvest sodelavec Svete Gore, prispeva sporočila iz zunanjega sveta. Romarji so udeleženi s svojimi prošnjami, zahvalami in darovi.

V decembrski številki iz leta 1998 poroča p. Bernard Goličnik, magister novincev,

o redovni preobleki treh novincev na Sveti Gori. Med njimi je **Bogdan Rus**, ki je kasneje kot pater tri leta služil pod okriljem Kraljice Svetogorske, zdaj pa je izjemno dejaven na Kapeli – mali Sveti Gori. Drugi je **Jernej Kurinčič**, ki je v letu noviciata prevzel uredništvo Svetogorske Kraljice. Revija je razširila obseg in vsebino, oblikovala se je v Studiu Graf v Novi Gorici, oblikovalec je postal nedavno preminuli umetnik Pavel Medvešek, opravljen je tudi jezikovni pregled. Urednik je članke postavil v posamezne rubrike glede na vsebino, razširil je krog piscev - razpisan je natečaj na ustrezno temo, dospela besedila so tako revijo bolj približala romarjem. Presenetil je **pogovor z organistom Rudolfom Rudežem**, ki je služil na Sveti Gori od 24. novembra leta 1945 do junija 2000, ko ga je Gospod povabil v svoje naročje.

Pogovor s 85-letnim bratom Rudijem

Brat Rudi, izjemno talentiran samouk, je ob glasbi vse videl in slišal. Ko so italijanski frančiškani odhajali s Svete Gore, so nameravali odnesti svetogorske orgle, ki so bile na zahtevo nemških okupatorjev l. 1942 demontirane in prenesene v

Solkan. Brat Rudi je ob pogovoru med patri zvedel za to namero in o tem obvestil krajevno oblast. Ko so l. 1947 v Solkanu orgle že nalagali na tovornjak, so se zbrani Solkanci uprli in niso dopustili, da bi orgle odpeljali. Potem so jih poskrili po hišah v Solkanu. Kasneje so frančiškani dobili dopis iz Rima, da Sveta Gora in Kostanjevica pripadata Jugoslaviji in morajo orgle ostati v svetišču. Ponovno so bile montirane leta 1948.

Kasneje poroča novic Andraž Arko, da so bile februarja 2003 kupljene nove, trimanualne električne orgle, ki se jih je posebej razveselil novi **organist Jožko Harej**.

Veliko veselje je 22. maja 1999 vzbudil kip Marije romarice iz Nazareta, pripeljan s helikopterjem na Sveto Goro. V slovesnem sprevodu je bil pospremljen do bazilike, kjer so

romarji lahko Mariji v molitvi izrekli svoje prošnje in zahvale.

Z decembrom 2000 nadaljuje uredništvo revije p. Pashal Gorjup. Vrstijo se poročila o dogajanju in novostih na Gori: blagoslov prenovljene kapele prikazanja po načrtih arhitekta Danila Fürsta, zadnjega Plečnikovega učenca; odkup objekta na zgornji postaji zapuščene gondolske žičnice za preureditev v Dom duhovnosti, kar je v veliki meri finančno podprla Mestna občina Nova Gorica. Nekateri verniki so za dom prispevali presenetljivo visoke zneske, predvsem v italijanskih lirah. **Duhovno središče TAU je 14. junija 2002** doživelo blagoslov škofa Metoda Piriha, v upravljanje pa je bilo dodeljeno Mateji Kraševc, manjši sestri sv. Frančiška, ki je potem v SK redno poročala o duhovnem dogajanju v domu.

Dom v obnovi

TAU je zadnja črka hebrejske abecede, ki je v stari pisavi imela **obliko križa**. Za sv. Frančiška je bil križ znamenje Jezusove ljubezni do vseh ljudi, zato

si je TAU izbral za svoje znamenje – znamenje varstva in pripadnosti. (s. Mateja Kraševc)

Ob veliki noči 2002 je izšel celoten **Križev pot p. Pavleta Jakopa**, ki ga je p. Stane Zore dopolnil z zanimivim uvodnim razmišljanjem. Omenjena je tudi 70-letnica posvetitve svetoqorske bazilike: 1932-2002, svojo besedo ji je posvetil tudi škof Metod Pirihi, p. Pavel Krajnik pa je povzel kratko zgodovino o nastanku cerkve. Sledila je vrsta slovesnosti v počastitev bazilike, ki so potekale od 25. maja do 29. junija 2002.

20. septembra 2002 je potekalo slovesno **odprtje in blagoslov vodovoda**, kar je bila spet velika pridobitev za Sveto Goro. 18. februarja 2004 pa je p. Stane Zore, provincial Slovenske frančiškanske province sv. Križa, blagoslovil še čistilno napravo vodovoda.

Poleg odhoda brata Rudija k Očetu junija 2000 je vse frančiškane pretresla vest, da se je na poti s Svete Gore v Ribnico, na nedeljo Kristusa Kralja leta 2002, končala zemeljska pot mladega **p. Igorja Štamfla**, ki je Kraljici Svetogorski služil le dobro leto.

P. Stane Zore mu je ob pogrebni maši izrekel globoke misli: *Dragi Igor, Bog ti je dal svetlo in preprosto srce. Znal si se približati ljudem, še posebno otrokom. Znal si nam priti do srca, zato smo danes tu, da iz svoje in božje večnosti spoznaš,*

kaj si nam pomenil v življenju....In vendar vem, da tvoje življenje ni bilo samo poldan, ves svetal in obsijan. Poznal si sence in dvom....Hodil si k ljudem in hodil si k samemu sebi. Hotel si biti zvest sebi in tehtal si pravilnost svojih izbir in odločitev. Naša ljubezen je prešibka in naš pogled preslaboten, da bi mogli izmeriti dalje tvojih iskanj. Vse to prepuščamo tvojemu srečanju z nebeškim Očetom, ki edini more pretehtati misli in namene srca.

P. Igor Štramfel se je leta 2002 pridružil bratu Rudiju in 104-im fračiškanom, ki so umrli na Sveti Gori in so pokopani na svetogorskem počivališču.

25. septembra 2002 sta **Andraž Arko** in **Dragan Vampola** sprejela habit in začela živeti leto preizkušnje po zgledu sv. Frančiška v pokorščini, ubožstvu in čistosti. Andraž je bogatil SK s svojimi privlačnimi prispevki, **Dragan Vampola** pa je takoj prevzel **oblikovanje Svetogorske Kraljice**, ki je trajalo kar vrsto let. Tiskala se je v tiskarni Pleško v Ljubljani, tokrat že v celoti v barvah. Na pobudo p. Pashala je brat Dragan začel pripravljati nekatere prispevke iz neprecenljive prve izdaje Svetogorske Kraljice 1938/39, predvsem celotno **zgodovino Svete Gore**, ki jo je zapisal takratni predstojnik svetišča in urednik mesečnika Viljem Endrizzi.

Razširja se krog piscev, ki poročajo o dogajanju na Sveti Gori, med drugim o **prvi razstavi jaslic**, ki jo je pripravilo Rezbarsko, intarzijsko in restavratorsko društvo iz Solkana in se od takrat tradicionalno nadaljuje v vedno širšem obsegu do leta 2019; letos je žal razstava zaradi izrednih razmer odpadla.

Leta 2003 se SK obogati z rubriko Za duhovno rast. Svoja razmišljanja prispeva poleg p. Pashala tudi **p. Bernard Goličnik** s članki *Marija spozna v velikonočnem jutru sad pasijona, Devica Marija v spisih Frančiška Asiškega...*

Ob prispevku **Krona Brezmadežne na evropski zastavi:** *Ni vse v rokah politike in mogočnih tega sveta. Navidnem je nevidno in nad človeškim nebeško, nad Evropo pa roka Brezmadežne, žene iz Razodetja, ogrnjene s soncem in vencem dvanajstih zvezd na glavi.* (Lidija Humar)

Pismo svetogorski Kraljici

Dovoli, naša Kraljica, da Ti ob slovesu napišem pismo. Vem, da je moja roka neokretna in moje besede slabotne. Vendar se je moje srce veselilo vsega lepega, ki sem ga doživel tu, na Tvojem kraju.

Pred očmi imam nešteto obrazov, ki sem jih videl v letih svojega bivanja ob Tebi. Se spominjate? Včasih ste prišli od daleč, včasih z utrujenimi nogami, velikokrat pa ste se pripeljali z vozilom. Pa vedno z enim namenom: poglobiti svoje duhovno življenje ob pomoči naše Matere.

In koliko lepega so naredile vaše roke: toliko krasnih rož je bilo postavljenih iz čiste ljubezni. Dobre roke čistijo Tvojo hišo. Ne smem pozabiti tistih, ki so iz-

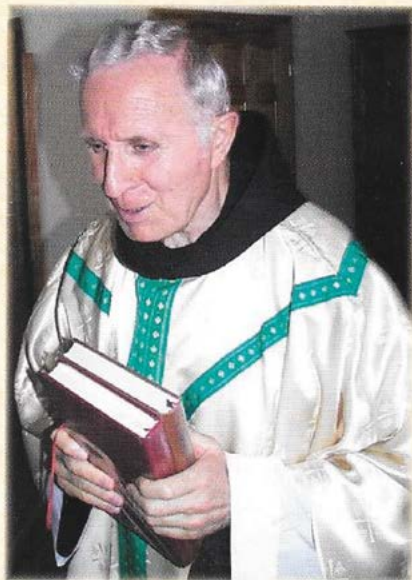

Foto: br. Miran

Kraljica Svete Gore, poglej, koliko darežljivih rok je lepšalo Tvoje svetišče, popravljalo dotrajano. In kapelica Treh modrih, Marija, prva pozdravlja tiste, ki hite k Tebi. Koliko sveč je bilo prižganih Tebi v čast v kapelici v atriju. In Marijanski muzej razodeva globoko pobožnost naših prednikov do tebe, Gospa.

Prav **ob velikem šmarnu 2004, ko p. Pashal odhaja s Svete Gore**, je revija posebno bogata, saj zajema kar 36 strani. Po devetih letih se p. Pashal poslavlja od Svetogorske Kraljice z ganljivim pismom. Neumorni pisec p. Pavel Krajnik razlaga skrivnost slike milostne podobe Matere Božje *Marija vodi k Jezusu*. Sledimo poročanju o *Srečanju obeh Goric* na Sveti Gori 23. maja 2004, na 17. medškofijskem romanju vernikov iz Koprške škofije in Goriške nadškofije; o sprejemu manjših sester Marije Brezmadežne na Sveti Gori 13. junija 2004; o urejenosti okolice bazilike s kamnitim tlakom kamnoseškega mojstra **Vojka Mužine**, dobrotnika Svete Gore, ki je letos praznoval svojo 75-letnico. Ob

diakonskem posvečenju 29. junija 2004, ki jo je spremljalo nad 3000 vernikov in 93 duhovnikov, je diakone nagovoril škof Metod Pirih tudi z besedami: *Kdor prepozna in sprejme Božji klic **Hodi za menoj!** je najsrečnejši človek na svetu.*

P. Pashal Gorjup danes služi Gospodu v Frančiškanskem samostanu v Kamniku, kamor nam je uspelo priti na obisk pred vsemi zaporami, ki nam jih zdaj že drugič prinaša koronavirus. Srečanje z njim smo predstavili v letošnji prvi številki Svetogorske Kraljice. S svojo modrostjo, zbranostjo in umirjenostjo je znal navezati stike z bližnjo goriško okolico, kar odkrivata tudi sliki iz njegovega arhiva.

Priznanje MONG

Slovo ob odhodu s Svete Gore

Spoštovani p. Pashal, želimo Vam, da bi Vas tudi covid-19 obkrožil in bi še dolgo pokončno služili Gospodu. Naj Vam Kraljica Svetogorska izprosi pri Njem obilje milosti ob rojstvu Odrešenika in v novem letu 2021.

Katarina Vuga

GRGARCI – "VITEZI SVETOGORSKE KRALJICE"

Povezava Grgarja in osrednjega primorskega romarskega kraja

Dragi bralci Svetogorske Kraljice!

Besedilo, ki vam je priloženo v branje, je bilo pred leti že dano na svetlo, kakor so rekli v starih časih. Grgarski zbornik, ki je izšel leta 2009, je med mnogimi raziskovalnimi študijami ali krajšimi članki objavil tudi moje besedilo pod tem naslovom. Čeravno od takrat ni preteklo dosti več kakor dobro desetletje, ga je uredništvo Svetogorske Kraljice sprejelo v ponovno objavo.

K temu je pravzaprav pripomoglo moje poznojesensko srečanje s svetogorskim predstojnikom p. Bogdanom Knavsom pred občinsko stavbo v Novi Gorici. Prijazno se je odzval moji prošnji in mi izročil tri manjkajoče številke Svetogorske Kraljice, dragega mi glasila, da sem izpopolnil svojo zbirko, kjer skrbno hranim vse doslej izdane številke. Beseda je dala besedo in ob njegovi spodbudi, da bi kaj napisal za

Svetogorsko Kraljico, se mi je porodila misel o ponovni objavi tega obsežnega besedila. Čas pač teče in ponovna objava dogajanj grgarsko-svetogorske naveze v daljni in bližnji preteklosti bo morda našla druge in nove bralce, ki tega besedila ne poznajo. Za spodbudo sem vesel in hvaležen p. Bogdanu in uredništvu.

Na posameznih mestih sem besedilo malo priredil, tu pa tam kaj malega popravil in ob koncu še nekaj dodal. Zaradi dolžine bo besedilo objavljeno v nadaljevanjih.

Želim, da bi vam branje okrepilo pomembni vrednoti – zgodovinski spomin in duhovno življenje, obenem pa še bolj zbližalo s slavnim božjepotnim krajem.

Jurij Rosa

Uvod

Grgarci so bili in so s Sveto Goro povezani z mnogimi zgodovinskimi, verskimi, čustvenimi in tudi gospodarskimi vezmi. Sosedska bližina oziroma neposredni stik je vzrok, da imata oba kraja vrsto stičnih točk: naravno privlačnost, prostorsko povezavo s potmi in stezami, ponudbo za potrebe romarjev in izletnikov pa še kaj drugega. Grgarci imajo Sveto Goro za svojo, vsaj toliko kot Solkanci, če ne še bolj. Tesno so bili povezani z njo v vseh stoletjih njene burne zgodovine:

sam izvor božjepotnega kraja je povezan z Grgarjem, z njim so bili v dobrem in slabem, pri praznovanjih in težkih preizkušnjah, pri gradnjah in obnovah, pri oskrbovanju romarjev in redovnikov, pri skrbi za zgodovinsko dediščino. Predvsem pa so ves čas v duhovni navezi s tem osrednjim romarskim središčem. Zato lahko pritrdimo mnenju p. Odila, ki je za koledar Ave Maria letnika 1952 (koledar izdajajo slovenski frančiškani v Ameriki) pisal o zgodovini Svete Gore, da so bili Grgarci poleg Solkancev vsa stoletja nekakšni vitezi Svetogorske Kraljice.

Predstavljena vsebinska poglavja se v večji meri opirajo na novejšo zgodovino. Zanja je na voljo več arhivskih in časopisnih virov ter živih ustnih pričevanj z veliko dragocenih podatkov, predvsem pa bogata svetogorska zgodovinska literatura.

Uršula Ferligoj, najznamenitejša Grgarka

*Pod Skalnico Grgar stoji,
v Grgarju Uršika živi,
oj Ferligojka Uršika...*

S temi besedami je začel svojo znano pesnitev Legenda o Mariji in pastirici Uršiki (1938) pesnik in pisatelj Joža Lovrenčič, ki je postavil Grgarju in njegovi najznamenitejši rojakinji ter Sveti Gori čudovit slovstveni spomenik.

Ob prebiranju različnih tiskanih prispevkov sem mnogokje začutil ponos, s katerim so zapisovalci sporočali bralcem pomen in vlogo

Uršule (Urške) Ferligoj. Še posebej sem taka čustva zaznal, ko sem za to priložnost zbiral podatke v pogovorih z domačini v Grgarju. Znova in znova so poudarjali: brez Uršule ne bi bilo znamenitega romarskega kraja na Skalnici - Sveti Gori. Grgarska pastirica Urška pa je bržkone tudi edina znana Slovenka, ki sta jo doleteli milost in čast, da je doživela neposredno srečanje z Marijo, Božjo Materjo, kakor se je razširilo pričevanje pred 470 leti. Prav iz tega dogodka je Sveta Gora doživela tako blesteč sloves, ob njem pa tudi vas Grgar neposredno pod njenim vznožjem na severovzhodni strani. Bližina vzpetine in dogodek leta 1539 sta dala kraju neizbrisen pečat.

Iz doslej objavljenih ugotovitev in iz stanja ohranjenosti arhivskih dokumentov je mogoče zanesljivo trditi, da se o Uršuli iz časa njenega življenja oziroma v časovni bližini Marijinega prikazanja ni ohranil noben pisni dokument. Grgarska pastirica ni omenjena v nobeni listini, nihče ni napisal njenega življenjepisa, tudi ni nastal ali se vsaj ni ohranil kak zapisnik o prikazanju ali zaslišanjih pri civilnih oblasteh.

Uršula je vsekakor zgodovinska oseba, čeprav nista znani leti njenega rojstva in smrti. Arhiv župnije v Solkanu, kamor je v tistem času spadal Grgar in kjer so ti podatki gotovo bili, je domnevno zgorel leta 1600, mnoge listine, ki so jih hranili na Sveti Gori, pa so se izgubile v burnih časih in težkih preizkušnjah svetogorskega svetišča in frančiškanskega samostana. Ob tem je vendarle treba omeniti iz ljudskega

izročila povzet podatek, da je bilo njeno rojstno leto 1519. Da gre za zgodovinsko osebnost, priča trdno izročilo, ki ga povzemajo najstarejši zgodovinopisci Svete Gore: Franjo Glavinić (1648), Martin Bavčer (1657) in Gian Giacomo D'Ischia (1684). Bavčerjevo pisanje ima dragoceno vrednost, ker je podatke črpal iz svetogorskih listin med leti 1630-40, Glavinićevo pa, ker je bil gvardijan na Sveti Gori ob stoletnici prikazovanj in je verjetno kot raziskovalec in zgodovinar osebno slišal še žive priče dogodkov. Tudi frančiškan Gaspere Pasconi, ki je napisal najbolj obsežen in temeljit prikaz dogajanja na Sveti Gori zgodnjega obdobja (1746) naj bi zgodbo prikazanja črpal iz samostanskih arhivskih listin. Peter Flander, vnet zbiralec zgodovinskega gradiva o Sveti Gori, pa je menda med raziskovanjem arhivov odkril prvo tiskano poročilo o prikazanju Matere Božje na Skalnici iz leta 1553.

Dokazilno vrednost v zvezi z vidkinjo Uršulo lahko iščemo tudi v več drugih dejstvih. Obstajajo arhivski dokumenti o pripravljanju in začetkih nastajanja božjepotnega svetišča na Skalnici. Svojevrstno pričevanje o nenavadnih dogodkih so tudi žolčni napadi reformatorja Primoža Trubarja proti zidanju cerkve ob začetku njene gradnje in pozneje (zlasti v posvetilu k prvemu delu Novega testameta leta 1562), enako tudi zahteva kranjskih deželnih stanov leta 1541, naj najvišja posvetna oblast prepove izjemno številčna in pogosta romanja na ta kraj. Končno je tudi cerkvena oblast s posameznimi dejanji potrdila

verodostojnost prikazanja: ko je oglejski patriarh Marino Grimani poslal svojega delegata, da je leta 1544 posvetil novo postavljeno cerkev, ko je vatikanski kapitelj dovolil slovesno kronati svetogorsko podobo leta 1717 in ko je papež Benedikt XIV. leta 1784 dovolil praznovanje Marijinega prikazanja in kronanja njene podobe s posebno mašo in molitvenim bogoslužjem.

Priimek Ferligoj je v Grgarju izginil, iz starejše literature pa lahko izvemo, da so se nekaj več kakor pol stoletja po dogodku, zaradi katerega je zaslovela Uršula, v solkanskih krstnih knjigah (za leta 1597 do 1604) nahajale tri grgarske osebe s priimkom Ferligoj.

Po starem izročilu naj bi se dva Urškina brata preselila v Gorico, eden se je ustavil v Šempetru, drugi pa je dobil službo pri grofu v Rubijah. Družina se je razširila, bilo je veliko otrok, ki so se z možnostmi in ženitvami razselili daleč naokrog. Domnevni potomci Uršule

Ferligoj so v novejšem času poskrbeli, da se srečujejo, v trdni veri, da izhajajo iz iste grgarske družine kakor vidkinja Urška. Po podatkih iz leta 2007 naj bi jih bilo še približno 80, živijo pa v Gorici, Kozani v Brdih, Tržiču, Kopru, Piranu, Portorožu, Ljubljani, v nekaterih italijanskih mestih (Bologna, Milan, Gaeta) in celo v Bitoli v Makedoniji.

O osnovnih dogodkih v zvezi z Marijinim prikazanjem Uršuli in njenim življenjem, ki so se ohranjali po izročilu, je bilo napisanih že nešteto zelo znanih besedil, zato bodo na tem mestu le na kratko povzeta.

Rodila se je menda ubožnim staršem v Vasi, v hiši s sedanjim poimenovanjem pri Piskovih. Ko je nekoliko dorasla, je morala gnati živino na pašo na območje Skalnice, vzpetine nad Grgarjem. Med pašo je kot zelo pobožna deklica mnoge ure preživela v prisrčnem češčenju Matere Božje. Neke junijske sobote po binkošnih leta 1539 je nenadoma doživela čudovito prikazen: zagledala je Marijo z detetom Jezusom v naročju, ki ji je naročila: 'Povej ljudstvu, naj mi tukaj hišo zida in me milosti prosil!'. Marija naj bi se ji večkrat prikazala tudi na domu v Grgarju.

Urška je njeno naročilo razglasila doma in v okolici. Novica se je hitro razširila in naredila velik vtis na ljudi, ki so začeli množično prihajati na kraj dogodka in izpolnjevali naročilo, naj se na tam sezida svetišče. Urška je postavila temelj božjepotnemu kraju na Skalnici, ki so ga pozneje ljudje poimenovali Sveta Gora. Zbiranje ljudstva je razburilo takratne civilne oblasti v Gorici, ki so začele dogajanje skrbno

nadzorovati in preiskovati. Urško so trikrat zaprli, vendar naj bi jo Marija vsakič čudežno rešila iz ječe. Sčasoma so nenavadni dogodki omehčali tudi oblast, ki je Urško nehala preganjati. Umrla je najbrž nedolgo po prikazanju (kmalu po posvetitvi novo zgrajene cerkve na Skalnici), pokopali so jo na tedanjem grgarskem pokopališču, ki je bilo okoli cerkve v Britofu. Ko so cerkev širili, je njen grob domnevno ostal znotraj cerkvenega obzidja.

Ljudsko mnenje je Uršulo Ferligoj označilo kot posebej obdarjeno dekle in ji po svoje dalo svetniške lastnosti. Že omenjeni pisec Gaspare Pasconi je v svojem delu o Sveti Gori omenjal, da je oblast dala odstraniti oltarja sv. Uršule in sv. Lenarta v takratni svetogorski cerkvi, ker so ljudje začeli častiti Uršulo Ferligoj. Stara cerkev je imela stranska oltarja sv. Lucije in sv. Uršule ter sv. Lenarta. Romarji so verjetno sv. Uršulo povezovali z Urškinim krstnim imenom, sv. Lenart pa je zavetnik jетnikov.

Grgarski rojaki so jo v svojem ponosu poimenovali kar za "sveto Uršulo."

Sklepamo lahko, da so bile dane tudi pobude za začetek postopka za razglasitev njenega svetništva. O tem imamo nekaj zapisov iz leta 1967, ko so obhajali jubilejne slovesnosti ob 250-letnici kronanja svetogorske podobe. Velik častilec svetogorske Matere Božje, že omenjeni Peter Flander, je spodbujal vernike k molitvi, da bi Urška izstopila iz sence zgodovine

in da bi izsledili vire za osvetlitev njene osebnosti, ki naj bi nudili slovenski mladini, zlasti dekletom, vzornico in nebeško zaščitnico. Svojo vnemo pri zbiranju gradiva o Sveti Gori je utemeljeval tudi s tem, da bi naše ljudstvo lažje seznanil o izredno važnem pomenu te naše slavne božje poti in da bi Marijini izvoljenki Urški Ferligoj pomagal doseči čast oltarja.

Se nadaljuje.

K materi

Gor na goro si želim,
k Materi, kjer milosti dobim.

Ona pomoč nam da,
nas varuje hrupa tega sveta.

Veliko nam je že pomagala,
milosti in tolažbe dala.

Zato naj ji hvala doni,
po svetu vse božje dni.

Da slovenski bo narod zvest ji ostal,
Kristusa ljubil in Bogu hvalo dal.

Na Goro

Poleti l. 1991 sem imela namen iti na Sveto Goro nad Solkanom. Takrat so bili tam nemirni časi. Hčerka se je bala zame in mi je svetovala: Pa na Brezje rajš pejte! Marsikdaj ima tudi prav, zato sem jo ubogala, čeprav nerada. Prišla sem na Brezje, a se v cerkvi nisem dobro počutila. Ko sem šla po kolenih

okrog Marijinega oltarja, pa v duhu zaslišim besede: Kako malo vere imaš! Vidite, kako smo ljudje slabotni! Ko bi vsi vedeli in čutili, kaj zamujamo, bi gotovo drugače ravnali. Starejši ljudje so rekli: V cerkvi se takoj delo dobi. Zavedali so se svojih slabosti, da se je treba večkrat približati ljudem in Stvarniku.

Zaupam vam še en dogodek iz mladih let. Bil je pogreb, prvo majsko soboto 1962. Na pokopališču nas je bilo več in stekel je pogovor. Kar naenkrat me nekaj potegne iz gruče in slišim: »Pojdi v cerkev, kjer te čaka Jezus!« Sploh ne vem, kako sem prišla noter. Na levi strani je Marijin oltar, zagledala sem jo, kako me gleda z oltarja in se mi smehlja. Bila sem tako srečna ob tem doživetju, da sem se popolnoma zatopila v molitev. Šele po končanem pogrebu so me ljudje našli v cerkvi in me okregali, zakaj sem kar izginila.

Ne obešam rada na veliki zvon svojega doživetja, a čutim, da moram to

povedati Mariji v čast. Prvo majsko soboto 1962 sem bila zmenjena s fantom, da greva na Sveto Goro. Ni ga bilo. Malo me je skrbelo, ker še nikoli nisem šla sama. Vedno smo šli skupaj z domačimi, pa sem vseeno šla. V Solkanu stopim z vlaka in se napotim na Goro. Molim rožni venec in prosim Marijo, naj hodi z mano in me varuje. Pridem do tiste gostilne spodaj, kjer je zdaj nov vinograd. Prej je bilo tam nekaj stopnic, mimo je vodila steza in šla skozi grmovje. Ko se bližam tistemu grmovju, zaslišim šum, veje so se zamajale, nastane tako lepa svetloba, da ne najdem besed. In taka sreča in veselje sta me zajela, da sem na glas začela moliti rožni venec ter peti litanije. Niso me motili ljudje in sploh nisem čutila, da se med molitvijo premikam, kot da

bi na oblakih prišla na goro. In kakšna sreča, kar takoj bi umrla! Obljubila sem Mariji, da pridem drugo leto zopet na soboto, a takrat sem bila že poročena in mož me ni pustil na Goro. Kaj sem zamudila, obljubo prelomila, t me zelo teži. In rožni venec bi morala moliti vsak dan, pa ga ne. Dokler smo bili vsi doma, smo ga vsak večer molili. Zdaj se pa med molitvijo zgubim ali pa kaj berem. Povem vam: Kar ste Mariji obljubili, to spolnite. Zdaj vidite, da sem slabotna ženska, morala bi biti tiho, čakati in samo poslušati, a moj notranji glas mi pravi, da moram povedati, kaj vse sem verjetno zamudila, ali pa ne, saj mi Bog še zmeraj daje veliko milosti in zdravja.

V čast in slavo Svetogorski Mariji, ker se mi še vedno dogaja, da jo živo čutim ob sebi.

Minka Ogriz

Zahvale in prošnje

Predraga svetogorska Mati Marija... Iz dna srca te prosim, da mojo in tvojo notranjo luč s pomočjo Boga Očeta, Jezusa Kristusa, naših vodnikov in angelov varuhov usmeriš v srce mojega sina Manuela, da ponovno zasveti v polni luči in spet postane Manuel, kot smo ga bili vajeni - brez hudih želja in misli. Iz vsega srca se ti zahvaljujem, moja Mati.

Janja

Lepo je spet biti pri tebi. Hvala za tvoj ljubeč pogled in objem. Zadrži nas vedno v njem, ljubljena Mati.

Vesna

Intercedi per me Madre e proteggi me e fammi andare in pensione in salute piena.

Marko

Danes je najina obletnica 40 let. Hvala Ti, Svetogorska Marija, da sva jo preživela do dneva zahvale in s teboj. Hvala Ti za vse. Upam, da se bova še naprej razumela!

Černe Andrej in Marija

Prvič sva v tej prelepi cerkvi. Srečna, da sva skupaj in tu!

Križanec Janko in Anica

Tukaj sva na izletu. Mariji zaupava najine otroke in vnuke v varstvo, da bi bili zdravi in postali spoštljivi in delavni in zaupali v svoja dejanja.

Veronika in Štefan

Zelo lepa cerkev. Priporočam vse domače in bližnje tebi Marija. Varuj jih in jih spremljaj na njihovi poti!

Marjana in Vinko iz Bleda

Svetogorska mati Marija, danes sem priromala k tebi, da se ti zahvalim za zdravje. Pred petimi leti sem zbolela za najhujšo bolezen. Ker sem zaupala v Tvojo dobroto in usmiljenje, sem ozdravela. Hvala Marija! Vate zaupam.

Ana

Marijo prosim za zdravje hčerke Mirjane in za srečo vseh.

Petar

Mati Marija, prosim te, da pomagaš moji mami Ani. Pomagaj ji pridobiti moč in voljo do življenja. Prosim te, usliši nas!

Tjaša

Mario e Letizia siamo qui assieme per ringraziare di essersi incontrati e di amarsi così tanto. Con amore e devozione alla Madre Vergine.

Mario e Letizia

Hvala Marija, moja Nebeška mama, da imam še naprej svojo mamico v srcu. Hvala, da mi pomagaš osvoboditi se greha požrešnosti in da varuješ mene in vse moje najbližje pred koronavirusom in drugimi boleznimi.

Amen T.

Dragi sv. nadangel Mihael, prosim vse milosti za mojega brata, ki ima (25.10.2020) rojstni dan, da bi znal in zmoget izkoristiti vse, kar mu Bog ponuja, tudi umetnost, ki jo ustvarja, naj bo Bogu in Sv. Trojici v slavo. Hvala za vse in hvala, da neprestano varuješ naše v vladi, da bodo zmogli boriti se z

zmajem, ki jih uničuje ... Ščiti jih, vsakega posebej, še posebej J.J., da bo po vsem neprestanem trpljenju popeljal vse nas v dobro naše države in ubogih, kmetov itd. Hvala Tebi, Marija, za njihovo skrb in dobro. Tudi te prosim za otroke in vnuke, za spreobrnjenje ter za vse, ki so na moji poti, še posebno za svetost vseh duhovnikov ...

Viktorija

Svetogorska Kraljica pomagaj moji družini, otrokom, vnukom, vodi jih po pravi poti. Prosim Te za zdravje - to najbolj potrebujemo! Hvala Ti za vse dosedanje prejete milosti.

Darovi

Za glasilo Svetogorska Kraljica:

v nabiralnik v cerkvi in posamično:
3.060 €
75 € NN

30 € NN
45 € NN
20 € NN
10 € NN
25 € N.
55 € NN
50 € Ciril Pintar

100 € E. Furlan, Renče
150 € AŠ
275 € Neimenovani (9)

Vsem darovalcem
iskrena hvala.

Za Romarski dom:

v nabiralnik v cerkvi in posamično:
570 €
100 € NN

Za cerkev:

15 € NN
40 € NN
40 € NN

Stara slovenska imena mesecev

Slovenci smo redki med narodi, ki smo ohranili stara imena mesecev, ohranja jih tudi Svetogorska Kraljica. Opisali in orisali smo jih v letošnji drugi številki SK. Ker bi bilo prav, da bi si jih vsi zapomnili, preverite svoje znanje na priloženem kvizu, kjer so meseci razmetani.

Pregovori o mesecih po Valentinu Vodniku

Prosinec

Kratek je pust,
rôčno si vzamte žené!
Kratek je ples,
kvatre zakonske dolgé.

Svečan

Bolj bode pridna
pozimi predica,
dalj bo rožljala
pod palcem petica.

Sušec

Trte se jokajo,
potlej rodé,
kteri pít hočejo,
naj se poté.

Mali traven

Jablane, hruške
in druge cepé
cepi v mladosti
za stare zobé!

Veliki traven

Natvóra jeseni
pretrudna zaspi,
zato se spomladi
vesela zbudi.

Rožnik

Lepoto dà zemlji
toploto lét,
nedolžnost mladen'čem
pravi cvet.

Mali srpan

Lej, k'tir so poleti
pred zarjo vstajáli,
se bodo pozimi
za hajdo naspali.

Veliki srpan

Obirajo hajdo
nedolžne tatice,
čbelárjem pa nósjo
debele mošnjíce.

Kimavec

Teríce pogačo,
potvico jedó,
lanóvi Slovencem
ruménce nesó.

Vinotok

Grozdje mastí
veseli Dolénjc,
vózi pa mošt
bogati Gorénjc.

Listopad

Je nadelana cesta,
ne zajemajo pesta.

Gruden

Kdor klobas
pozimi hrani,
se poleti
muham brani.

K. Vuga, izbor

Božič

Vsa narava že počiva,
tudi gozdič mirno spi.
Le pastirji pri živini
bdijo še do polnoči.
Tam pa črede so se pasle,
pastirci mladi stali tam,
zraven jasli veselo zapoje,
ko se odprlo je nebo.
Angelski zbori na zemljo gredo,
pastirjem veselo novico neso.
V hlevčku tam bornem
se Zveličar je rodil.
Marija povija tam dete ljubo,
ker od mraza na slamci se trese močno.
Svet Jožef je gledal, kako bi ogrel,
nabral je tam dračja in kurit začel.
Marijo skrbi, kako zdaj to bo,
se doli uleže prav dobro zaspi.

Minka Ogriz

